

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIUMI TESTVÉRKÖZÖSSÉG HAVILAPJA

2013/1.

A TEREMTÉS, ALKOTÁS ÖRÖME

„Uram, Atyánk vagy Te, és a mi alkotónk, és kezed munkája vagyunk mi mindnyájan.”

Ézsaiás könyve 64,7

**KALENDÁRIUM
JANUÁR –
TÉLHÓ – FERGETEG HAVA**

Január 1. – 190 esztendeje született Petőfi Sándor költő

Valamennyi írónk közül Petőfi életrajza a leginkább ismert. A márciusi ifjak vezéréként és március 15-e egyik hőseként, majd az 1848/49-es szabadságküzdelem mártírjaként a nemzeti legendárium egyik központi alakja lett; a múlt század ötvenes-hatvanas éveitől ő jelentette a magyarság számára a nagybetűs költő fogalmát. Élete legalább annyira kultusz tárgya lett, mint a költészete. (Petőfivel kapcsolatos összeállításunk a lap 34. oldalán olvasható!)

Január 2. – 20 esztendeje hunyt el Somogyi József szobrászművész

Somogyi József (Félszerfalva, 1916. június 9. – Budapest, 1993. január 2.) Kossuth-díjas szobrászművész, a Képzőművészeti Főiskola tanára, 1974–1987 között rektora. A II. világháború utáni képzőművész-nemzedék jelentős képviselője volt. Szerete az ország közterein megtalálható alkotásai: állatszobrai, falusi és bibliai jelenetei, a korpuszok és pieták lírai érzelmekkel, drámai indulatokkal tölthettek.

Január 4. – 55 esztendeje hunyt el Kittenberger Kálmán

Kittenberger Kálmán (Léva, 1881. október 10. – Nagymaros, 1958. január 4.) magyar Afrika-kutató, zoológus, tanár, vadász és természettudományi író.

„Nagyon bölcs az emberi természetnek az a tulajdonsága, hogy a kínzó emlékeket idővel elhalványítja, de a kedves élményeket megőrzi, sőt, esetleg még meg is színesíti.”

Január 6. – Vízkereszt

A karácsonyi ünnepkör zárása, és a farsangi időszak kezdete. Vízkereszt a 4. század végéig a karácsonyt is magában foglalta, ennek elkülönülése után lett jelentése a napkeleti bölcsek eljövetele. Az evangélium szerint a három királyok (napkeleti bölcsek) a betlehemi csillag által vezérelve jöttek keletről Júdeába, hogy hódoljanak a zsidók újszülött királyának. Először Jeruzsálemben keresték, de Heródes király Betlehembe utasította őket; ott meglelték a kisdedet, akinek aranyat, tömjént és mirhát ajándékoztak. A hagyomány szerint nevük Caspar, Melchior, Balthasar – Gáspár, Menyhért, Boldizsár – volt.

„És népek jönnek világosságodhoz, és királyok a néked feltámadt fényességhez. Emeld fel köröskörül szemeidet és lásd meg: mindnyájan egybegyűlnek, hozzád jönnek,

fiaid messziről jönnek, és leányaid ölben hozatnak el... mind Sebából jönnek, aranyat és tömjént hoznak, és az Úr dicséreteit hirdetik.”

(Ésaiás próféta könyve 60. fejezet)

Január 6. – 445 esztendeje, a tordai országgyűlésen a világon elsőként iktatták törvénybe a vallási toleranciát

1568. január 6-án kezdődött a Tordai Országgyűlés (január 13-án ért véget), melyen a világon elsőként törvénybe iktatták a vallási toleranciát. János Zsigmond fejedelemisége alatt mondatott ki a vallásszabadság: „Midőn helyükön az prédikátorok az evangéliumot prédikálják, hirdessék, ki-ki az ő értelme szerént és ha az község ha venni akarja, jó, ha nem pedig senki kényszerítéssel ne kényszerítse [...], de oly prédikátort tarthasson, az kinek tanítása ő nékie tetszik. Ezért pedig senki az szuperintendensök közül, se egyebek az prédikátorokat meg ne bánthassa; ne szidalmaztassék senki az religióért senkitől [...], mert a hit Istennek ajándéka...”

Január 12. – 70 éve pusztult el a 2. magyar hadsereg a Donnál

A horthysta politika Hitler oldalán lépett be a második világháborúba. Horthy döntése következtében Magyarország a fasiszta Németország csatlósaként hadat üzent Angliának, az Amerikai Egyesült Államoknak és a Szovjetunióknak. Ennek következtében csapataink megtámadták a Szovjetuniót, és a megfelelő fegyverzet, felszerelés hiányában a túlerővel szemben kegyetlenül elvéreztek, megfagytak. Kétszáz ezer embert küldött cinikusan a halálba a hatalom. Semmi keresnivalója nem volt a magyar katonáinknak távol a hazától, orosz földön a Don folyónál. A vágóhídra küldöttek tömegéből szinte minden magyar családra jutott a gyászból, miközben a döntést hozó politikusok nem merészkedtek a hadszíntérre. A Nemzeti Újság vezércikkében felszólította a társadalmat, hogy ne is beszéljenek erről a „csapásról”.

Január 22. – A Magyar Kultúra Napja

A Magyar Kultúra Napját 1989 óta ünnepeljük meg január 22-én, annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – Kölcsey Ferenc 1823-ban (idén 190 esztendeje) ezen a napon tisztázta le Csekén a Himnusz kéziratát. Az évfordulóval kapcsolatos megemlékezések alkalmat adnak arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk évezredek hagyományainknak, gyökereinknek, nemzeti tudatunk erősítésének, felmutassuk és továbbadjuk a múltunkat idéző tárgyi és szellemi értékeinket. Az emléknapon országszerte számos kulturális és művészeti rendezvényt tartanak. E naphoz kapcsolódva adják át a magyar kultúrával, továbbá – 1993 óta – az oktatással, pedagógiai munkával kapcsolatos díjakat.

(Folytatás a 33. oldalon)

Tartalom

KALENDÁRIUM – Január	2
BIBLIAI GONDOLATOK	
Új teremtés (<i>Iványi Gábor</i>)	4
AKTUÁLIS	
Néhány gondolat a teremtésről (<i>Bereczky Géza</i>)	5
ÜNNEPEINK	
Újév és Vízkereszt (<i>KKS</i>)	6
AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM NŐALAKJAI	
Christine de Pisan, egy középkori feminista (<i>Szabó Ildikó</i>)	7
HITÉPÍTŐ IRODALOM	
Arthur von Bergen önéletrajza (<i>Iványi Tiborné ford.</i>)	9
FÖLD KÖRÜLI TÖRTÉNETEK	
Mahalia Jackson – A gospel királynője (<i>kks</i>)	13
ZSIDÓ ÉLET	
Tu bi Svát: a Fák Újéve (<i>Schlesinger Hanna</i>)	14
Zsidó emlékek Óbudán (<i>Lakatos Anka</i>)	15
IFI SAROK	16
BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN	
A lelkek Édenében, mint a teremtéskor régen, Isten Lelke árad (<i>Göncz Zoltán</i>)	17
INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL	
Hass, alkoss... – A kézműves foglalkozásokról (<i>Tárkányi Adrien</i>)	18
GONDOLKODJUNK!	
Öcsém, Max Down-szindrómás – na és? (<i>Czövek Olivérné ford.</i>)	20
HÍRMOZAIK	21
EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA (<i>ig</i>)	24
ISTENTISZTELETI REND – Január	28
ÉLET ÉS BÖLCSESSÉG	29
BIZONYSÁGTÉTEL	29
AJÁNLO	30
KIK VAGYUNK?	
A methodista mozgalom története	31
ANNO	
Apróságok Wesley életéből	32
ÉVFORDLÓ	
190 esztendeje született Petőfi Sándor (<i>Kerecsényi Zoltán</i>)	34
RÍMELO	36

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség * 1086 Budapest, Dankó u. 11. * Telefon/fax: (06-1) 577-0515/577-0514 * E-mail: ev@wjlf.hu * www.metegyhaz.hu * ISSN1216 7223 * Technikai számunk:0444 * Bankszámlaszám:OTP Bank Rt.: 11708001-20520380 * Készíti a szerkesztőbizottság * Felelős szerkesztő: Iványi Margit * Felelős kiadó: Iványi Gábor * Éves előfizetési díj: 1440 Ft * Egyes példányszám ára 120 Ft * Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkészi hivatalaiban.

BIBLIAI GONDOLATOK

Új teremtés

„...új egeket és új földet teremtek...” (Ésaiás 65,17)

A „teremtés”, és értelemszerűen az „új(já) teremtés” kizárólagosan isteni lehetőség. Az ember legfeljebb „csinál” vagy „alkot” (erre a héberben is külön kifejezés áll rendelkezésünkre), s míg az első kizárólag a Teremtővel hozható összefüggésbe, az utóbbi alkalmazható Istenre, emberre, sőt, a fészket rakó madárra is. Mindazonáltal minden tettünknek a Teremtő Isten elveihez kell igazodniuk. Mert nekünk, bukott, bűnös állapotunkban folyamatosan kísértésünk, hogy mi is a teremtő szerepkörben tetszelegjünk vagy legalábbis „korrigáljuk” az „elavultnak” vélt teremtett valóságot. Pedig a helyesbítés is Isten hatásköre. Mi a Teremtő zseniális műveit utánozva „feltalálunk” vagy „megszerkesztünk” dolgokat, melyek majd elavulnak, meghibásodnak, tönkremennek, enyészetté válnak. A műalkotások is sérülékenyek és csupán egy-egy kor ízlését tükrözik. Feladatunk, hogy az értékeket őrizzük, és elromlott dolgokat kijavítsuk, helyreigazítsuk. Ez nem csupán szövegkorrekciót, törött eszköz reparálását, beteg test gyógyítását, hanem elrontott kapcsolataink megújítását vagy éppenséggel elhibázott politikai döntéseink bátor újragondolását is jelentheti.

Amikor – helyesen – új elhatározásokat teszünk, el kell döntenünk, hogy csakis a jóra fogunk törekedni. Nem bánunk úgy másokkal, ahogy az nekünk sem esne jól, illetőleg megteszünk értük mindent, amit hasonló esetben magunknak is elvárnánk. De vajon képesek vagyunk-e erre szívünk szerint? Hajlunk-e a jó állhatatos cselekvésére akkor is, ha velünk nem így bánnak, vagy ha maga az Úr is késlekedik az elismeréssel, sőt, próba alá veti testünket-lelkünket?

Hogy a minden körülmények között (vagy éppenséggel azok ellenére) örökkön-örökké jó Isten hiteles tanítványai legyünk e földön, ahhoz az Ige szerint újonnan kell születnünk (*János 3*). Ez az újonnan (vagy újjá) teremtés is kizárólag Isten műve. Az ember mindebben engedelmes döntésével részt vesz, de nem ő hozza létre – legfeljebb naponként megéli az új életét. Az új teremtésben az új ember „zsengéje” vagy „prototípusa” az ember Jézus Krisztus, Aki nemcsak azt tükrözteti felénk, hogy milyen lenne Isten, ha ember volna, hanem azt is, hogy milyenné válhatunk Isten gyermekeiként.

A mai igénk bevezető gondolatai csodálatosan mutatják meg az új teremtéshez vezető utunkat: „*Megkeresni hagytam magamat azoktól, akik nem is kérdeztének*” (65,1) – nyilatkoztatja ki magát a szerető Isten a prófétán keresztül. Nem a kétségbeesett akarás teremti meg tehát az új élet feltételeit, hanem Isten minden szándékunkat megelőző jóindulata és végzése.

Azok is feleletet kapnak, akik még kérdezni sem tudnak. Miért tennénk hát nehezzé a magunk aggodalmaskodó okoskodásával üdvösségünk elnyerésének lehetőségét?

Akit Isten újonnan teremthetett, az lehet munkatársa, ha nem is az egek, de mindenképpen a föld(i) dolgok reformálásában. Változásokat, újat akarsz a korodban és környezetedben? Hadd kezdje mennyei Atyád új teremtését a te életeddel!

Iványi Gábor

AKTUÁLIS

Néhány gondolat a teremtésről

Annak a meggyőződésemnek a kifejezésére, hogy minden létező Istennek köszönheti létét, az Ószövetség emberi tevékenységére utaló szavakat használ. Isten, amikor teremt, akkor alapot vet a mindenségnek (*jaszad*), megszilárdítja (*konen*), fölépíti (*banah*), megformálja (*jaszar*), létbe szólítja (*holid*) és megalkotja (*aszah*) azt. Eszerint tehát a mindenség építőmunka

eredménye. Az Ószövetségben a teremtésre használt leggyakoribb kifejezés a Biblia második szava: *bara*, amely kizárólag Isten teremtő tevékenységét jelöli. Az őstörténeten kívül csak Jeremiás említi, hogy Jahve teremtette a világot (*Jer. 27,5; 31,35; vö. 38,16*). 1Móz 8,22-vel összhangban a *Jer 31,36* a dolgok Jahve teremtette rendjének állandóságát, rendjét és szépségét hangsúlyozza. Ugyanezt teszi a bölcsességi irodalom, amelyet egyébként is az arányok iránti érzék és a gyakorlatiasság jellemez. Ebben a korban a Szentírás szívesen élénk a teremtést mint építészeti alkotást. Fontos gondolat, hogy Isten megszemélyesített bölcsessége már a világ teremtése előtt létezett (*Péld 8,22-3*), megfelelő méretet és kellő szilárdságot adva a teremtett világ minden részének: az őstengernek, a hegyeknek, az égboltozatnak, a felhőknek és a föld tartóoszlopainak (*Péld 3,1*). Talán innen ered a szabadkőművesség által használt a világegyetem nagy építőmestere kitétel, vagy a napjainkban használatos intelligens tervezés kifejezés, amely azt bizonyítja, hogy a tételes vallásokban nem hívók is csodálattal tekintenek Isten teremtett világára.

A Biblia két teremtéstörténetet tartalmaz. Az elsőben a világmindenségnek, mint egésznek a megteremtéséről van szó, ahol Isten logikusan, egymásra épülő szakaszokban teremt meg a káoszból a mindensé-

Michelangelo: Ádám teremtése (Sixtus-kápolna)

get, a világosságot, a földet, a növényeket, sőt, magát az emberpárt is. Az eseményeket mintha egy felső kamraállásból látnánk: a teremtés problémamentes, minden tökéletes, többször ismétlődik a „látá Isten, hogy jó” mondat, megjelenik a megszentelt szombat fogalma is, úgy tűnik, mintha a teremtés befejeződött volna.

A második teremtéstörténet egészen más

képet mutat. Az 1Móz 2,4/b-től kezdődő történetben Istent egyszerre csak munka közben látjuk. Esőt bocsát a földre, a föld porából formálja meg Ádámot (maga az Ádám név is vörös földből való embert jelent), életet lehel bele, odaülteti a paradicsom kellős közepébe, majd elkezdi fákat nevelni. Hirtelen források fakadnak, folyók keletkeznek. Aztán segítőtársat is akar adni Ádámnak, ismét „formál”, mégpedig mindenféle mezei vadat, és mindenféle égi madarat, mert kíváncsi arra, hogyan nevezi el Ádám azokat – ám főleg az a fontos Istennek, vajon jó lesz-e Ádámnak ez az új teremtmény segítőtársnak, hiszen „nem jó az embernek egyedül lenni.” Lényeges, hogy Isten maga viszi az összes teremtett lényt Ádám elé, amikor azonban látja, hogy egyik sem Ádámhoz illő, akkor újult erővel lát munkához: altat, mély álmat bocsát Ádámról, müt, kivesz egy csontot az oldalbordából, „hússal tölti be annak helyét”, ezután alkotja meg az oldalbordából a nőt, és ez a teremtmény már elnyeri Ádám tetszését. Már az igék nagy számából is látszik, mennyi aktivitás van itt, hogy pezseg az élet! Ádám, az ember pedig már az Édenkertben is azt a feladatot kapta, hogy művelje és őrizze a földet, mégpedig most már segítőtárssal, hozzá illővel.

Bereczky Géza

ÜNNEPEINK

Újév és Vízkereszt

Újév

Január 1-jei évkezdés szokását a rómaiaktól örököltük. A hagyomány (és Ovidius) szerint a Numa királynak, Romulus utódjának tulajdonított naptárreform óta lett a téli napfordulót követő Januarius az év első hónapja. A valóságban ez nem történhetett egyik napról a másikra. A consulok „évet nyitó” hivatalba lépésének ideje például egészen i.e. 153-ig március Idusának tájára esett, csak azt követően helyezték át január 1-jére. Mindazonáltal a római szokások tanúsága szerint bizonyos évkezdő jellege január 1-jének is régóta megvolt. A polgári évet a *Saturnalia* ünnep (dec. 17-23.) zárta le, s ennek „tizenkettedére” január 1-re, Janus isten orgiasztikus ünnepére esett a római „karácsony”, amennyiben ekkor ajándékozták meg az emberek kölcsönösen egymást, s szerencsét hozó örökzöld olaj- vagy babérággal díszítették fel otthonaikat. A kettősséget végül is Julius Caesar naptárreformja szüntette meg (i.e. 46), ezután került a római újév véglegesen január 1-jére.

Vízkereszt

A vízkereszt, más néven háromkirályok vagy epifánia keresztény ünnep, amelyet általában január 6-án ünnepelnek, ám a római katolikus egyházban sok helyen a legközelebbi vasárnapra tolják el az egyházi ünnepelését. A nyugati kereszténység minden évben ekkor emlékezik meg a napkeleti bölcsekről – a hagyomány szerint a nevük: Gáspár, Menyhért és Boldizsár. Ezeknek a neveknek mind január 6-án van a névnapja. A keleti keresztény egyházak Jézusnak a Jordán folyóban Keresztelő Szent János által való megkeresztelkedését ünneplik ezen a napon. (Az ónaptárt használó keleti keresztény egyházak a Gergely-naptár szerinti január 19-én tartják, mivel a Julianus-naptár jelenleg 13 nap késésben van a Gergely-naptárhoz képest.) Vízkereszt ünnepe a „karácsonyi tizenketted” (tizenkét napos ünneplés) utolsó napja és a farsang kezdete.

Az *epifánia* a görög *epiphaneia* szóból ered, amelynek jelentése „megjelenés”. Ezen a napon a nyugati egyházakban három eseményt ünnepelnek: a napkeleti bölcsek vagy a hagyomány szerint háromkirályok (Gáspár, Menyhért és Boldizsár) látogatását a gyermek Jézusnál,

Jézus megkeresztelkedését a Jordán folyóban, valamint az általa véghezvitt első csodát a kánai menyegzőn.

Epiphaneia ünnepét a 4. században tartották meg elsőként a korai keresztény egyházak. Január 6-án először Jézus születésnapját, karácsonyt ünnepezték. E mellé vették még Jézusnak a Jordán folyóban való megkeresztelkedését, valamint első csodatételét is, amikor a kánai menyegzőn a vizet borrá változtatta. Így vált Jézus háromféle evangéliumi „megjelenése”, megnyilvánulása az ünnep tanításává. A Római Birodalom területén december 24-25-én tartott szaturnália és Mithrász-ünnepségek miatt azonban a karácsony átkerült a december 25-i időpontra, és ezután a január 6-i ünnep új jelentést kapott. A katolikus egyházban elsősorban a háromkirályok tiszteletének, a keleti keresztény egyházakban pedig Krisztus megkeresztelkedésének az ünnepevé vált.

KKS

(Forrás: jelesnapok.oszk.hu és wikipedia.hu)

Újévi köszöntő

Újesztendő, vígság szerző, most kezd újulni,
újulása víg örömet most kezd hirdetni.
Hirdeti már a Messiást eljöttek lenni,
Legyetek a nagy Istennek igaz hívei!
Új napokkal, bor, búzával látogass minket.
Így szentelünk mi is Neked víg esztendőket.
Elmúlt tőlünk az ó idő, melyben bánkódtunk,
bánat miatt siralomra gyakran jutottunk.
Jutott hozzánk az új idő, melyben vigadjunk,
vigadással Úr Jézusnak glóriát mondjunk!
Újesztendő, vígság szerző, most kezd újulni,
újulása víg örömet most kezd hirdetni.

(Népköltés)

AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM
NŐALAKJAI

Egy középkori feminista

Christine de Pisan (1364-1429)

„Az egyik első feminista értelmiség volt Christine de Pisan, a 15. századi itáliai tudós, aki egyaránt kitiün- tette magát a történelem, filozófia, életrajzírás és a költészet terén. Bár elsöprő sikert aratott a kortársak körében, és királyok ünnepelték, Christine sohasem hagyta cserben saját nemét, s megkísérelte a nők múltban elért eredményeit bemutatni a történelmi krónikákban” – írja róla Rosalind Miles.

Christine de Pisan édesapja velencei tudós volt, aki a francia király udvarába költözött. Christine rajta keresztül ismerkedett meg Párizs előkelő szellemi életével. Apja 15 esztendőskorában egy nótáriushoz (jegyző) adta feleségül. Házassága boldog volt, három gyermeke született. Azonban hirtelen egymás után elhunyt apja, a király, aki pártfogolta őt, és a férje. A huszonöt esztendőskorban Christine özvegyen maradt, és három apró gyereke mellett idős édesanyjáról is gondoskodnia kellett, valamint unokahúgáról: számára megfelelő hozományra volt szüksége. Reménytelen helyzetnek tűnt ez egy olyan korban, amikor egy nő önálló jövedelemmel csak akkor rendelkezhetett, ha valamilyen céhbe tartozott. Christine tette, amit tudott, és könyveket kezdett el másolni. A könyvnyomtatás feltalálása előtt a könyvek száma csekély, és ennek megfelelően áruk magas volt. Minden egyes művet kézzel másoltak, a vallásos irodalmat a kolostorokban, ahol szerzetesek és apácák ezrei egész életüket ennek a munkának szentelték, a világi műveket pedig különféle műhelyekben. Christine éppen ilyen műhelyben dolgozott. Így sok-sok könyvet ismerkedhetett meg, növekedtek ismeretei, tágult világlátása. Minthogy a könyveket általában rajzokkal, miniatúrákkal díszítették, a műhelyekben művészek is dolgoztak, férfiak és nők egyaránt. Bár a különféle okiratok másolása elég munkát adott, ez a munka nem lehetett jól fizetett és érdekesítő. Ezért Christine maga látott íráshoz. Így lett ő az első nő aki, magát és családját kizárólag írásból tartotta fent. Christine sokoldalú író volt: versekkel és románcokkal kezdte, melyek ismerté tették a nevét, és pártfogókat szereztek számára. *Magam vagyok* c. szerelmes verse Illyés

Gyula fordításában magyarul is jól ismert. A romantikus történeteken kívül írt a nők történelmével, neveléssel foglalkozó, politikai és erkölcsi kérdéseket taglaló műveket is, foglalkozott filozófiával, nemzetközi ügyekkel, törvénnyel, háborúval, heraldikával (címertannal). 1404-ben Merész Fülöp burgundi herceg megrendelésére megírta az V. Károly francia király életéről szóló munkát. Kéziratai nem sokkal a megírásukat követően átkerültek Angliába. 1498-ban VII. Henrik rendeletére ki is nyomtatták azokat, s valószínűleg bestseller-ré váltak a középkor végén.

Ő volt a kezdeményezője annak a vitának, amelyet az 1400-as évek elején Franciaországban a nőkről és a nők társadalmi helyzetéről folytattak. Abból indult ki, hogy mindig a férfiak írtak a nőkről, a nők sohasem hallathatták a hangjukat, ennek következtében a nőkről nem keletkezhetett valóságos kép. Egy korban, amikor igyekeztek a nőket a férfi engedelmessé kizsákolgatóvá formálni, Christine a házas felek közötti szerelmet és barátságot hangsúlyozta. Rendkívül fontosnak tartotta a nevelést, amely önbizalmat ad a nőnek és növeli értékét. A lányok nevelése abban a korban senkit sem érdekelt. A parasztlányokat gyermekkoruktól fogva munkára fogták, a kézművesek és polgárok lányait valamelyik mesterhez küldték szakmát tanulni, de rövidebb ideig a városi iskolák alsó tagozatára is járhattak, ahol nők tanítottak. Christine alapművet írt a nevelésről, a lányok számára is ugyan azt a tanítást követelte, mint amibe a fiúk részesültek. Tananyagként vallásos tárgyú könyveket és a moralisták műveit javasolta.

„Ha szokás volna a kisleányokat is iskolába adni – írja Christine de Pisan –, s ha ott ugyanúgy tanítanák nekik a tudományokat, mint a fiúgyermeknek, ugyanolyan tökélyvel megtanulnák és megértenék minden művészetek és tudományok szövevényeit, mint amazok.”

Saját sorsából kiindulva a nők tanulását azért is tekintette szívügyének, hogy a nők özvegyességre jutva ne szegényedjenek el és ne váljanak kiszolgáltatottakká. Christine de Pisan kolostorban, 1429-ben halt meg, ahol még utolsó éveiben is figyelemmel kísérte a világ

folyását. Christine a maga korában kivételnek számított, munkáját hivatalosan is elismerték, míg a nők döntő többsége kénytelen volt beletörődni abba, hogy férje árnyékában vagy tökéletes névtelenségbe élje le életét. Christine az özvegységet választotta, férje halála után nem kötött még egyszer házasságot, ugyanakkor leírta, hogy a társadalom részéről milyen elbánásban részesülnek az egyedülálló nők. Ezeket a nehézségeket saját tapasztalatából ismerte. Keményen meg kellett küzdenie, hogy megkapja az őt megillető részt férje vagyonából. Befolyásos bírósági és pénzügyi tisztviselők hátráltatták ügyét. Az emberek összesúgtak a háta mögött, amikor a segítségüket kérte, és értésükre adta, hogy nem könyöradományt kér, hanem a jóindulatukat igyekszik elnyerni családjának nevében. A tisztviselők gyakran gorombáskodtak vele, élcelődtek rovására. Ebben a küzdelemben egyre magabiztosabb lett, legyőzte félelmét, teste és hangja megerősödött, és keményen tudott már dolgozni és küzdeni családjáért.

Christine de Pisan teljesen tisztában volt a tényekkel, hogy kora nőképét férfiak alkották. A *Corps de Policie* című művében, melyben a politikai erkölcsről értekezik és azokat a társadalmi osztályokat vizsgálja, amelyek formálják koruk gondolkodását és eseményeit említést sem tesz a nőkről. A nőknek külön kötetet szentelt. *A három erény könyve (Le Livre des Trois Vertus)* vagy *A hölgyek városának kincse (Le Trésor de la Cité des Dames)* címmel, ahogyan némelyik kézirat nevezi. Ez a mű a *Corps de Policie* párja, a különböző osztálybeli nők kötelességeivel foglalkozik, hajtadonoknak, férjes asszonyoknak és özvegyeknek szóló intelmeket tartalmaz.

Christine de Pisan tudomásul vette azokat a társadalmi korlátokat, amelyek között a nők éltek, nem küzdött a nők jogainak kiterjesztéséért. Egy gondolkodó ember volt, valódi értelmiségi a 15. század elején, akinek meglátásai csak évszázadok elmúltával találtak visszhangra.

Szabó Ildikó

EDISON ÉS AZ ELSŐ FONOGRÁF

Thomas Edison laboratóriuma 1914 decemberében csaknem teljesen a lángok martalékává vált. Jóllehet a kár meghaladta a kétmillió dollárt, az épület csak 238000 dollárra volt biztosítva, mivel betonból készült, s így tűzállónak hitték. Edison életművének nagy része odaveszett azon a decemberi éjszakán. A tűzvész tetőpontján a feltaláló huszonnégy esztendő fia, Charles az aggodalomtól félőrülten rohángászott a füst és törmelék között, míg végre megtalálta az apját a tűz közelében, arcát vörösre festette a lángok visszfénye, ősz haja lobogott a szélben.

– A szívem sajgott érte – számol be az esetről Charles Edison. – Már nem volt fiatal, s most mindene elpusztult. Észrevett. „Hol van anyád?” – kiabálta. Azt feleltem, nem tudom. „Eredj, keresd meg, hozd ide, soha az életben nem láthat még egyszer ehhez hasonlót.” Másnap reggel, reményeinek és álmainak üszkös romjai között kószálva, a hatvanhét esztendő Edison kijelentette: – A katasztrófa legnagyobb haszna, hogy

minden tévedésünk elégett. Hála Istennek tiszta lappal indulhatunk újra. Három héttel a tűz után sikerült megszerkesztenie az első fonográfját.

(*The Sower's Seeds*)

HITÉPÍTŐ IRODALOM

Arthur von Bergen önéletrajza

(részletek)

A halászfalu

„Vajha figyelmeztél volna parancsolataimra! Olyan volna békességed, mint a folyóvíz, és igazságod, mint a tenger habjai.” Ézs.48,18

Amikor első alkalommal álltam a tengerparton, lebilincselve néztem a hullámok játékát. Még nyugodt időjárás esetén is szünet nélkül hömpölyögtek a part felé, felágaskodtak egyre magasabbra és kicsapódtak messze, a szárazföldre. Ha a méter magas vízfalat a lejtő vagy szikla visszadobta, már útban volt a következő hullám, s a víztömegek egymásba ütköztek, felcsapódtak, mint egy szökőkút. Ezek a vizek éjjel-nappal mozgásban voltak.

Miközben saját szememmel végignézhettem ezt, még nagyobb lett számomra Ézsaiás ígéje. Milyen nagy vigasztalás! Ki lenne képes a tenger hullámait feltartóztatni?

Beninben egyszer éppen akkor érkeztünk a parthoz, amikor a halászok partra húzták a hálójukat. Nevetve hívtak, hogy segítsünk nekik. Nagy örömeinkre bele is egyeztem. Azonban hamarosan jól kinevettek, mert a durva, szúrós nejlonszál, amit a sós tengeri víz átítatott alaposan feldörzsölte a kezemet. Rövid időn belül úgy égett, hogy nem volt erőm a húzásra.

Mire a háló végre partra került, több mint 200 méter kötel hevert a fövényen. Most kezdődött a zsákmány szétválogatása. Mire minden hasznavehetetlent kiszed-

tek, nem túl sok maradt a várakozó asszonyoknak és gyerekeknek.

A halászfalut magas cölöp kerítés vette körül, mint egy erődöt. Azt hittem, senki nem maradt a faluban, mindenki a tengerpartra ment. Közelebb mentem, s egy résen bekukucskáltam. Egy fiatalasszony észrevett, s félelmében felkiáltott.

Próbáltam megnyugtatni. „Nem kell félned, ajándékot hozok neked!”

Félénken, kissé bizalmatlanul, de várakozásteljesen megállt. Átkutattam a táskámat, de semmi használható nem találtam, csak egy használt inget.

Amikor átadtam neki, tágra nyílt szemmel kérdezte: „Ez az enyém?”

Bólintottam és tovább akartam menni.

„Várj! – szólt. – Meg akarom köszönni.”

Vállára terített egy szép kendőt, és hátán a csecsemőjével elkezdett hátatáncot járni. Örömeiben több mint egy méter magasra ugrott. Senkinek nem kellett intenie őt ebben a pillanatban: „Mindenkor mindenekért hálát adjatok!” *Efézus 5,20*

*

Ugyanebben a faluban később hátborzongató élményem volt. Egy vasárnap délelőtt istentisztelet után várnom kellett barátomra, Joelre. Valami ismét a tenger felé húzott, ami első naptól kezdve úgy lenyűgözött. Teljesen egyedül lépkedtem a puha homokban, figyeltem a hullámok mozgását és ámultam Isten csodálatos teremtésén. Távrolról egy falat láttam félig a homokban, félig a vízben. Lehetett vagy 2 méter magas és ugyanolyan hosszú. Közelebb érve egy afrikait pillantottam meg, aki elbújva halászott.

Amint engem észrevett, zord hangon rám kiáltott: „Mit keresel itt?”

Bár a férfi ellenszenves volt, igyekeztem barátságosan válaszolni: „Svájci vagyok, és még soha nem láttam a tengert. Szeretnék egy kagylót keresni és emlékül hazavinni, hogy később emlékezhessem szép országokra és a hatalmas tengerre.”

Aztán felvettem zord hangnemét és megkérdeztem: „És te mit csinálsz itt?”

Kissé nyugodtabban válaszolt: „Halászom.” – Rövid mérlegelés után hozzáfűzte: „Itt nincsenek kagylók.” Félretette a horgászfelszerelését és felszólított: „Gyere velem! Adok neked egy kagylót!”

Egyáltalán nem éreztem jól magam erre az ajánlatra, de a puha homokban menekülni sem lehetett. Követtem tehát az embert a halászfaluba. Az út a sok kis kunyhó között valóságos labirintusnak tűnt. Hogy fogok innen kitalálni? Kísérőm hirtelen megbökött: „Befelé!”

És már bent is álltam egy sötét kunyhóban.

„Ülj arra a fatönczre!” – utasított vezetőm és eltűnt a kunyhó hátuljában.

Habár nem láttam, éreztem, hogy figyel. Ahogy szemem hozzá szokott a sötétséghez, egy idős asszonyt láttam a földön ülni.

„Észre sem vettelek – köszöntöttem. – Mondd csak, anyóka, ismered az Úr Jézust?”

Miután nemet intett, bejelentettem: „Akkor éneklek egy éneket, majd beszélek neked róla.”

Miközben énekeltem, előjött egy öregember, leült mellém és a vállamhoz támaszkodott. Ez megbátorított, mert tudtam, hogy afrikaiaknál ez a barátság jele. Elkezdtem Jézusról beszélni, s akkor előjött vezetőm a rejtékhelyéből. Leült ő is mellém és a másik oldalról a vállamhoz támaszkodott. Verejtékezni kezdtem a két férfi között, de mondtam tovább ezeknek a szegény embereknek az evangélium üzenetét.

„Most már mennem kell – szoltam egy idő múlva -, mert a barátom keresni fog, ha nem leszek a megbeszélt helyen.”

„Kikísérlek a faluból” – döntött a vezetőm.

„Köszönöm, nem szükséges” – válaszoltam.

„De, úgy biztonságosabb” – mordult rám ismét zord hangon.

Fellélegeztem, mikor a falu széléhez értünk. Ekkor kísérőm bedugta kezét az inge alá. Gyanús mozdulat. Rettegve gondoltam, mi lehet a szándéka. De ő egy csodás kagylót vett elő s átnyújtotta.

„Az Úr Jézusról szóló történetért szabad vagy” – mondta.

Hálásan búcsúztam tőle.

Carpenter misszionárius megrémült, mikor a kalandomról beszámoltam.

„Egyetlen fehér sem megy be a faluba, nagyon veszélyes – magyarázta. - Előfordult, hogy kíváncsi emberek nyomtalanul eltűntek ebben a faluban.”

Hálásan emlékeztem Példabeszédek 18,10 igéjére: „Erős torony az Úr neve. Ahhoz folyamodik az igaz és bátorságos lesz.”

Svájci ének

Cotonou-ban, ebben a nagy városban lehet szép nagy épületeket látni, ugyanakkor primitív deszka- vagy hullámbádóg viskókat is, sokszor közvetlenül egymás mellett. És mindenütt gyermekek nyüzsögnek.

Fennáll ugyan az általános iskolai kötelezettség, ennek ellenére csupán 70% használja ki ezt a kínálatot. Elkerültünk egy nagy iskola közelébe. Vezetőnk megkérdezte, meg akarunk-e ismerkedni az iskola igazgatóval, aki hívó. Természetesen nem akartuk kihagyni a lehetőséget. Az illető valóban érdekes ember volt.

„Itt lehetőségem van szeretetet mutatni a gyermekek felé – magyarázta. – Ebben a nagy házban közel 2000 tanuló van.”

Elénekeltek neki az éneket: *Az Úr Jézus szerelme oly csodás*, és nagyon örült neki.

Búcsúzásunkkor éppen befejeződött a tanítás, és az összes tanuló, kicsik és nagyok mint egy folyam özönlöttek ki az épületből.

Néhányan megálltak, hogy lássák, mit akar a két fehér ember. Hamarosan egész sereg göndör fej vett körül.

„Szoktatok énekelni?” – kérdeztem, amire örömmel igent mondtak.

„Megtanulnátok egy svájci éneket?” – faggattam őket.

„Ó, igen!” – kiáltották lelkesedve.

Barátom, Joel meghúzta a kabátom ujját: „Vigyázz, mit teszel! Ez a nagy csapat gyerek félelmetes a számomra. Mi lesz ennek a vége?”

A közelünkben állók lelkesen velünk tartottak, de akik távolabb voltak és nem tudták, miről van szó, lármázni kezdtek. Iszonyatos üvöltözés kezdődött, és a nagy gyermekcsereg elzárta az utat. Vadul dudáló autók betetőzték a káoszt.

„Meglátod, végén a börtönben kötünk ki” – aggódott Joel.

„Gyere, innen el kell tűnnünk!” – helyeseltem.

A gyerekek éneke közben megléptünk és elrejtőztünk a folyó menti bozótban. Míg vártuk, hogy a helyzet megnyugodjon, azon töprengtünk, milyen szép lett volna, ha a tanulók üvöltözés helyett mind énekeltek volna. Több mint egy óra múlva merészkedtünk csak elő. Kísérletünk, hogy gyerekkórust alapítsuk, félresikerült.

De talán néhányan eléneklik majd otthon az új éneket, s a szövegben levő hívogató Jézushoz hatni fog.

A szabónál

Vezetőnk elvitt egy házhoz, aminek a formája ikergarázshoz hasonlított.

„Itt lakik egy hívő szabó” – jelentette be. – A szabónak pedig így mutatott be: „Ez itt két svájci. Hisznek Istenben, mint te is.”

Barátságosan behívtak és köszöntöttek. A szabómester néhány kérdést tett fel.

Miután a válaszuk kielégítette, odaszólt a segédjeinek: „Szünetet tartunk.” Sietve kiment az utcára és kiáltani kezdett: „Jöjjetek! Két svájci misszionárius látogatóm van. El fogják mondani nekünk, hogyan akar Jézus megmenteni.”

Tíz percbe se telt, s a műhely zsúfolásig megtelt emberekkel, sőt még kívül is sok kíváncsi állt. Énekeltünk egy éneket, és hívogattuk őket, hogy adják át életüket Jézusnak.

A szabó hallatlanul örült, hogy műhelyében hirdették a jó hírt. Hallgatóinknak még sok kérdésük volt.

Jó időbe telt, mire a varrógépek újra zakatolni kezdtek.

A fűrészüzemben

Parakou város utcáin sétálva egyszer fűrészüzem mellett mentem el. Itt még mindent pusztán kézi erővel végeztek.

A munkások éppen egy hatalmas törzsből deszkát fűrészelték. Mellettük állt a főnök, s beszédbe elegyedtünk.

„Szeretnék ezzel a kézfűrészsel egy deszkát fűrészelni” – jelentettem be a kívánságomat.

„A fehérek csak motorral tudnak dolgozni, fűrészelni – nevetett az afrikai. – Csak tönkretennéd az én fűrészemet.”

Új fűrész ígértem neki arra az esetre, ha a vállalkozásom nem sikerülne. Erre aztán beleegyezett a hóbortos fehér furcsa kívánságába.

A munkások nagy szemet meresztettek, és vigyorogva várták a felsülést, ami véleményük szerint feltétlenül be kellett hogy következzen. Honnan tudhatták, hogy ilyen munkát sokat végeztem én is ifjú koromban?

Pillanatok alatt húsz nézőm lett. Ilyen alkalmat nem hagyhattam kihasználatlanul.

„Szeretek fűrészelni, de nem ennyi néző előtt” – fordultam a főnökhöz.

„Hanem miután oly sokan összejöttek, tartok nektek egy bibliaórát.”

Élénektem egy éneket, aztán beszéltem nekik Jézusról. Az emberek nyitottak voltak és sok kérdést kellett megválaszolnom. Ez volt az egyik legérdekesebb bibliaóráim.

Templom az őserdőben

Barátommal, Joellel egy napon elhatároztuk, hogy autót bérelünk és körutat teszünk Beninben. Érdekes módon az autóbérlés vezetővel kedvezőbb volt, mint anélkül. Nekünk ez jól is jött, mert reméltük, hogy a bennszülött vezető megmutathat néhány különös látnivalót.

Erről az utazásról két dolog maradt meg emlékezetemben. Poros őserdei úton haladunk, mikor a vezetőnk hirtelen megkérdezte: „Szeretnék megtekinteni egy őserdei templomot? Akkor innen kicsit beljebb kell hajtanom az erdőbe, ahol a templomot megnézhetjük.” Beleegyeztünk, és a vezető látszólag az erdőn keresztül-kasul döcögött. Végül megállt egy bozótban, azonban ott csak egy öreg, düledező viskó állt. Betekintettünk a kunyhóba, s a közepén egy kb. 2 m magas földkupacot láttunk a tetején elkeskenyedve.

„Ennyi az egész? – kérdeztem csalódottan. – Ez nem valami érdekes, mehetünk tovább!”

S akkor hirtelen egy idős fekete asszony, akit eddig nem vettünk észre, elkezdett hangosan rikácsolni. Vezetőnk és néhány bennszülött pánikszerűen menekültek.

Sokáig kellett az autóból utánuk kiáltoznunk, míg merészkedtek visszajönni.

„Mítől ijedtetek meg ennyire? – kérdeztük. Az a szegény szutykos nő egyáltalán nem tűnik veszélyesnek.”

„Nem tiszteltétek a bálványt, s ezért az asszony átkot mondott ránk” - magyarázták a bennszülöttek megborzongva.

„De hiszen mi semmi tiszteletreméltót nem láttunk” – feleltük megdöbbenve.

„A földkupac az, a kunyhóban – hangzott a magyarázat. – Ez a kupac földből és tyúkok meg kecskék áldozati véréből áll. Minél magasabb, annál erősebb a benne lakó szellem is.”

Ezek után beszélünk fekete hallgatóinknak mennyei Atyánk nagy hatalmáról és arról, hogy miért nem kell más szellemektől félnünk.

*

Tovább haladva vezetőnk felhívta a figyelmünket: „Az erdön túl van egy falu, ott még soha nem járt misszionárius. Ott mindenki pogány.”

„Látni szeretném – jelentettem ki spontán. – Vigyél minket abba a faluba!”

A helység terére térve egy bennszülött énekét hallottuk.: „*Vágyol-e elhagyni bűneidet? Jézus vérében van nagy erő*”.

„Ezt az énekét én is ismerem – szólítottam meg az énekest. – Svájcban is énekeljük. Te honnan tudod?”

Anélkül hogy felelt volna, befutott a kunyhójába és egy hanglemezzel tért vissza. Csodálkozva olvastam a címet: MSD-Frutigen. Minden közelebbi ismeret nélkül ezek a bennszülöttek egyszerűen énekeltek ezt az énekét. Örömmel beszéltünk nekik a nagy erőről, mely a bűntől megszabadít. Figyelmes hallgatóink voltak ebben a pogány faluban.

Nem érvényes

Misszióknk Afrikában véget ért, készültünk a hazautazásra. A nigériai Lagosban hosszabb ideig tartózkodtunk. Egy hotelben volt a szállásunk.

Reggel 9-kor kellett továbbutaznunk. Amikor taxink megállt a repülőtér előtt, néhány hordár nekiesett a kofferjeinknek, mielőtt kiszállhattunk volna. Úgy tűnt, mindnek sietős a dolga, de nem ment minden terv szerint. Repülönk várakoztatott. A hangszóróból újra meg újra türelmet kértek. Délben 1 órakor a buszok visszavittek a hotelbe ebédelni.

„A gép 15 órakor startol” – közölték.

Újra pontosan megjelentünk. A várócsarnok tele volt számtalan felfegyverzett katonával és vámossal, akik nem engedték meg, hogy a helyiséget elhagyjuk.

Az afrikai déli időszak izzó hősége rátelepedett az épületekre. Az üdítő árusítót állandóan tömeg vette körül. Joel és én is hoztunk hideg kristályvizet.

17 óra körül jelentették a gép érkezését.

„Mennyi nigériai pénzed van még?” – kérdezte Joel.

Szigorúan tilos volt ottani pénzt kivinni az országból.

„Vásárolj valami ajándékot a maradék pénzből! – tanácsolta.

Még éppen futotta egy fekete ébenfából faragott nyuszira. Miközben a finom faragást csodáltuk, jelezte a hangszóró, hogy a gépünk újra késik. Sóhajtván megadtuk magunkat. Mindenesetre hamarosan jelentkezett ismét a szomjúság. Joel elküldött valami innivalóért. Az elárúsító készségesen tette az üveget a pultra. Odatoltam neki a benini pénzt.

„Ez nem érvényes” – utasított el.

Volt még valamennyi togói pénzem, azt felkínáltam.

„Ez nem érvényes” - ismételte a mondatot.

Erre svájci frankot vettem elő, amit normális körülmények között Afrikában mindenütt szívesen elfogadtak.

„Ez sem érvényes” – közölte az eladónő és hevesen visszalökte a bankjegyet.

Elvette a két üveget, és jelentenem kellett szomjas barátomnak, nincs több érvényes pénzünk. Mind elfogyott. Ki kellett tehát tartanunk anélkül, hogy szomjunkat oltani tudtuk volna. S akkor egy fehér ember ment el mellettünk kezében három üveg kristályvízzel. Szinte irigykedve néztünk utána. Hirtelen visszafordult, Joel kezébe nyomott egy kis üveget, nekem a másikat, és mielőtt meglepetésünkből felocsúdhattunk volna, eltűnt a harmadikkal.

Úgy éreztük, hogy még soha ilyen jó vizet nem ittunk.

„Így van ez a lelki életben is – elmélkedett Joel. – Az ember igyekszik, munkálkodik, meg akarja venni az igazságot, és mindig azt hallja: Ez nem érvényes!”

„Igen, az Isten előtt érvényes igazság ingyen ajándék – bölintottam. – Ezért van megírva Róma 1,17-ben: „*Mert az Istennek igazsága jelentetik ki abban hitből hitbe, miképpen meg van írva: Az igaz ember pedig hitből él.*”

Végül ez a türelempróba is véget ért, és repülönk még aznap valóban folytatta útját.

(Fordította: Iványi Tiborné)

Zsoltárok könyve 8. rész

1. *Az éneklőmesternek a gittithre; Dávid zsoltára.*
2. *Mi Urunk Istenünk, mily felséges a te neved az egész földön, a ki az egekre helyezted dicsőségedet.*
3. *A csecsemők és csecsszopók szájával erősítetted meg hatalmadat a te ellenségeid miatt, hogy a gyűlölködőt és bosszúállót elnémítsd.*
4. *Mikor látom egeidet, a te ujjaidnak munkáját; a holdat és a csillagokat, a melyeket teremtettél:*
5. *Micsoda az ember - mondom - hogy megemlékezel róla? és az embernek fia, hogy gondod van reá?*
6. *Hiszen kevéssel tetted őt kisebbé az Istennél, és dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad őt!*
7. *Úrrá tetted őt kezeid munkáin, mindent lábai alá vetettél;*
8. *Juhokat és mindenféle barmot, és még a mezőnek vadait is;*
9. *Az ég madarait és a tenger halait, mindent, a mi a tenger ösvényein jár.*
10. *Mi Urunk Istenünk, mily felséges a te neved az egész földön!*

FÖLD KÖRÜLI TÖRTÉNETEK

Mahalia Jackson – A gospel királynője

Gospel énekesnő erőteljes és kifejező mély alt énekhanggal. Koncertjei és felvételei világraszóló ismertséget hoztak az afro-amerikai vallásos zenének. Éneklésében a hatalmas, méltósággal teli életerő egyesült az erős hittel. Nem szerette, ha a világi, nem vallásos zenével hozzák összefüggésbe, pedig énekstílusában felfedezhető volt pl. a jazz hatása is.

Mahalia Jackson harmadikként született egy szegény, hatgyermekes családban 1911-ben, New Orleans-ban. Apja, John A. Jackson rakodómunkás, borbély és lelkes, anyja, Charity Clark (aki meghalt, amikor Mahalia 5 éves volt) szobalány és mosónő volt.

Mahalia Jackson már korán elmélyedt az egyházi éneklés konzervatív zenei hagyományának tanulmányozásában a Mount Moriah Baptista Gyülekezetben. Emellett nagyon szerette a közeli Holiness gyülekezet dicsőítő zenéjét, melyre az erős ritmusok és érzelmi féktelenség volt jellemző. A jazz és a világi zene szintén hatással voltak rá.

Mahalia 14 évesen kimaradt az iskolából, hogy segítsen a család megélhetésében. Tinédzserként Chicagóba költözött az egyik nagynénjéhez, és itt kezdett énekelni a Greater Salem Baptista Gyülekezet kórusában (melynek tagja lett) és a Johnson Gospel Kórusban, mely egyike volt az első hivatásos turnézó gospel kórusoknak. 1934-ben 25 dollárt kapott az első felvételéért (*God's Gonna Separate the Wheat from the Tares*). Ekkoriban azonban a zene még csak hobbi volt Mahalia számára, mivel mosónőként dolgozott (napi 1 dolláros keresetért), és kozmetikusnak tanult. Hamarosan megnyitotta első szalonját, melyet később még néhány követett.

1929-ben Mahalia találkozott Thomas A. Dorsey zeneszerzővel, akit a gospel zene atyjaként ismertek, és a 30-as évek közepén megkezdtek azt a 14 éven át tartó együttműködést, melynek során Mahalia Dorsey dalait énekelte turnéi során a különböző gyülekezetekben. 1936-ben Mahalia férjhez ment Isaac Hockenhull vállalkozóhoz, aki megpróbálta rávenni, hogy inkább világi zenével foglalkozzon, mert azzal több pénzt kereshetnek, és hagyjon fel az egyházi énekléssel. Ő ezt határozottan elutasította. Házasságuk később válással végződött, ahogy Mahalia második házassága is, Sig-

mond Galloway-jel. 1946-ban felvette azt a dalt, melyből hamarosan 100,000 példány, majd később több mint egymillió kelt el (*Move On Up a Little Higher*). 1947-ben Mahalia már a Nemzeti Baptista Gyülekezet szólistája volt, ekkora már több dala is meghaladta az többmillió eladott példányszámot (*In the Upper Room, Didn't It Rain, Even Me, Silent Night*). Közel 30 albumot vett fel, a legtöbbet a Columbia Lemeztársaság gondozásában. Néhány filmben is szerepelt (*Imitation of Life, St. Louis Blues, The Best Man, I Remember Chicago*).

Az ötvenes évek közepére Mahalia már túl volt egy rövidéletű saját rádióadáson, egy TV shown, és rendszeresen jelent meg különböző televíziós adásokban, virágboltja volt Chicagóban és előadóművészként turnézott – inkább koncerttermekben, mint gyülekezetekben. 1950-ben ő volt az első gospel énekes, aki a New York-i Carnegie Hallban énekelt. 1958-ban az első között lépett fel a Newport Jazz Fesztiválon. 1961-ben John F. Kennedy beiktatásán, majd 1963-ban az ún. Washingtoni Menetelés a Munkáért és Szabadságért nevű megmozduláson is énekelt, jócskán felkavarva a nagy tömeget dalával (*How I Got Over*). 1952-ben turnézott először Európában, melynek kapcsán a kritikusok a világ legnagyobb gospel énekeseként kezdték emlegetni. Párizsban a béke angyalának hívták, és mindenhol teltházas koncerteket adott, az egész kontinensen. 1962-ben, 1963-ban és 64-ben újra Európában turnézott, 1970-ben pedig Afrikában, Japánban és Indiában. Mahalia sok időt és energiát fordított mások megsegítésére. A polgári jogokért egész életében kiállt, ezért is tartotta fontosnak, hogy megalapítsa a Mahalia Jackson Ösztöndíj Alapítványt azokért a szegény fiatalokért, akik csak így juthattak be a különböző egyetemekre. A nemzetközi békéért tett erőfeszítéseikért megkapta az Ezüst Galamb-díjat. Mahalia csodás énekesi karriert tudhatott magáénak, melynek során számos Grammy-díjat kapott, kettőt halála után.

Mahalia Jackson 60 évesen halt meg Chicagóban, 1972 januárjában. 50 ezer gyászoló köszönt el tőle a Greater Salem Baptista Gyülekezetben, ahol koporsóját felravalatozták. Búcsúztatója az Arie Crown Színházban egy

gospel zenei ünnepre hasonlított, melyen kb. 6000 ember vett részt, és olyan előadók léptek fel, mint Aretha Franklin. Három nappal később születési helyén, New Orleansban temették el, ahol szintén ezrek gyászolták és búcsúztatták.

Mahalia Jackson dicsőséges örökséget hagyott hátra felvételein keresztül, melyek ékesen bizonyítják, hogy ő valóban a gospel királynője.

*Fordította: KKS
(Forrás: findagrave.com)*

ZSIDÓ ÉLET

Tu bi Svát: a Fák Újéve

Virágzó mandulafa

Az idén 2012. január 25-26-án, azaz a zsidó időszámítás szerinti 5773. évben, Svát hó 15-én ünnepli a világ zsidósága a Fák Újévet, Tu bi Svátot.

Ősi törvény Izraelben a fák újéve ünnepének megtartása. Ezt a tradíciót ma is őrizzük.

Svát hó 15-én az egész ország, óvodásoktól az öregekig facsemetéket ültet. Ez minden fa születésnapja, ezért e jeles napon vidám ünnepségeket tartunk.

Izraelben az ültetés utáni első három évben ma sem fogyasztják a fák termését. A Szentély fennállása idején a negyedik év gyümölcseit pedig felvitték Jeruzsálembe, hogy ott bemutassák a Szentélybe.

(Ma is minden zsidó vágya, hogy a Harmadik Szentély felépülését megérhesse, s hogy Izrael népe újból bemutathassa az általa megtermelt javakat Teremtőjének.)

A diaszpórában is megtartják a zsidók ezt a szép ünnepet, A Tu bisváti széder (rend) nem olyan szigorú szertartás mint a pészachi, melynek minden mozzanata meghatározott.

Az ünnep bejövetele előtti szombatot a „dal szombatjának” (sabbat sira-nak) nevezik, mert ezen a napon olvassuk fel zsinagógáinkban győzedelmes énekeinket, Mózes diadalénekét, és Debóra énekét.

Európában az ott telelő madarak számára ételt helyeznek ki a szabadba a szombat bejövetele előtt.

A tradíció szerint ezen az ünnepen, fán termő friss és aszalt gyümölcsöket fogyasztunk a közös étkezés során, olyanokat, amelyek Izraelben honosak.

A vallásos családok asztaláról nem hiányozhat a hét tórai alapétek sem ilyenkor: a gyümölcsök (szőlő, füge, datolya, gránátalma, olajbogyó) mellett a búza és az árpa. A diaszpórában is legalább hétféle fán termő gyümölcsöt találunk fel. Olajos magvakat is teszünk az ünnepi tálakra. Az aranyszínű mazsola, a tűzvörös gránátalma mellett a tekerő majomkenyérfa kemény, de édes terménye, a fügekoszorú, a mézes datolya és a különböző magvak együttes látványa nemcsak szemet gyönyörködtető, hanem spirituális jelentőséggel is bír. Ezért a kabbalista hagyomány szerinti sorrendben esszük őket, hogy kapcsolatba kerüljünk az Élet Fájával, amit az Örökkévaló ültetett az Édenkertbe. A sorrend lényege, hogy a külső valóságtól a belső lényegig jussunk el. Elsőként azokat a gyümölcsöket és magvakat fogyasztjuk, melyeknek a héja kemény, és/vagy nem ehető, de a belsejük puha, édes, mert ezek a legmagasabb spirituális szintet mutatják. Ide tartoznak pl. a dió, mogyoró, mandula, pisztácia, narancs és egyéb citrusfélék, azok is amelyek egészben ehetőek, mint az etrog.

Másodikként a puha kívül ehető kemény magvú gyümölcsöket fogyasztjuk, mint a datolya, barackok, bogyós gyümölcsök, olajbogyó, stb.

A harmadik szintet képviselő gyümölcsök, amelyek teljes egészében élvezhetők: a füge, málna, eper, stb.

Így jutunk el a különböző szintektől fokozatosan a negyedik dimenzióig, melyet a gyümölcsök illata közvetít számunkra.

Élvezzük mindnyájan az Örökkévaló áldásával az általa ajándékozott gyümölcsöket ezen a szép ünnepen!

Schlesinger Hanna

Zsidó emlékek Óbudán

Óbuda (héber nevén *Ofen Jásán*) hajdan önálló város volt, már a török hódoltság előtt, a 14. századtól éltek itt zsidók. Az első hiteles okmány 1349-ben jelzi jelenlétüket.

A törökök kiűzése után a magyar királyi törvények tiltották zsidók megtelepedését a szabad királyi városokban. Budára nem is sikerült zsidóknak beköltözniük egészen II. József uralkodásáig. Ez a törvényi tilalom azonban nem vonatkozott a nagybirtokokra: a földesurakat nem korlátozta, ők a saját birtokaikon letelepíthettek zsidókat, és éltek is ezzel a jogukkal. A zsidóság ugyanis mindenütt bekapcsolta a nagybirtokokat a nemzetközi kereskedelem hálózatába, s ez nagyon előnyös volt a földesúri gazdálkodás számára.

A Zichy család védelme alatt a 18. században tekintélyes, népes és kiváltságos hitközség jött létre Óbudán. (A mai Lajos utcát régen Zsidó utcának hívták.) A Zichy grófok nagy kiváltságokat adtak nekik, megengedték, hogy nyilvános istentiszteleteket tartsanak, választhattak maguknak zsidóbírókat, hogy belügyeikben saját bíróságuk ítélkezzen, akit a városban nagy tiszteletben részesítettek, hogy ingatlanokat szerezzenek, kóser bort és húst mérjenek. 1737-ben 43 zsidó család élt itt. Szétszórtan laktak a városban, mint bérlők, ekkor szereztek temetőt, és építették az első zsinagógát. 1770-ben alapították a Chevra Kadisát, a temetkezéssel és jótékony-sággal foglalkozó Szentegyletet. 1784-ben nyílt meg a nyilvános népiskola, amely az első világi zsidó iskola volt Magyarországon. 1787-ben már 320 család lakta Óbudát. Üzemek, manufaktúrák alakultak. Az egyik ilyen képfestő manufaktúrát 1784-ben Goldberg Ferenc aranyműves alapította. Családja érdekes: őse, a spanyol-zsidó Perez a 18. század elején telepedett le Óbudán, a fia, Goldberg Sámuel pedig a magyar ipar egyik úttörője, a Goldberger művek megalapítója lett.

Az egykori zsidó létesítményeket – a hajdani zsinagóga kivételével, a legtöbb óbudai lakóházzal együtt – lebontották.

Egykori óbudai zsinagóga

(III. Lajos utca 163.)

Elődje 1767-69 között épült, Nepauer Máté tervei alapján. A kedvezőtlen talajviszonyok miatt falai megrepedeztek, ezért újjáépítették. A falak nagy része megmaradt. (1947-ben megállapították, hogy az alapfalak római épületmaradványokon állnak.) Új déli homlokzatot, oszlopos előcsarnokot és tetőszerkezetet építettek hozzá. Ekkor alakult ki a zsinagóga ma is látható végleges képe, amely valamennyi Budapestet bemutató leírásban, képen szerepel, a 19. századtól napjainkig. A Landherr András tervei alap-

ján átépített templomot 1821-ben avatták fel. Akkori főrabbija a világszerte ismert Müncz Mózes (1750-1831) volt.

A klasszicista stílusú zsinagóga homlokzatának díszé a hat korinthuszi oszloppal alátámasztott, timpanonos záródású nyitott portikusz. Fő méretei: 20,99x34,07 méteres alapterület, 13,20 méteres párkánymagasság. Építészetileg csonka bazilikának számít, mivel a belső tér beosztása aszimmetrikus. A hátsó karzaton kívül csak az északi oldalon van karzat. A templomtér impozáns méretei, hatalmas boltozata, karzatainak architektúrája, a bima (a Tóra-olvasó emelvény) művészi formája ellensúlyozta az aszimmetrikus bejárat kedvezőtlen hatását. Belseje is egyedülálló volt, a közepén elhelyezett Tóra-olvasó asztalt négy mives oszlop vette körül. (Ilyen típusú zsinagógák csak a hajdani Felvidéken, a mai Szlovákiában és a Duna-menti Apostagon láthatók.) Az 1960-as években a Hitközség akkori vezetői eladták, és több mint harminc éven át volt a Magyar Televízió 5. stúdiója. Az épület ez idő alatt is megőrizte eredeti külsejét, de belső terét az új funkcionak megfelelően megváltoztatták. 2010 tavaszán az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (EMIH) bérleti szerződést kötött a Magyar Televízióval, és birtokba vette a zsinagógát, majd ezt követően szeptember 5-én tartották meg a felszentelést és az új tóratekeres avatását.

Az egykori híres óbudai főrabbi, Müncz Mózes sírja szinte zarándokhelynek számít, a festői szépségű óbudai zsidó temetőben (Külső Bécsi út 369.). Érdeemes oda látogatni. *Dési Huber István* festőművész több képet készített ott.

Lakatos Anka

Óbudai zsinagóga az 1920-as években

IFI SAROK

Keress meg a talalós kérdések megoldásait, kösd össze őket, majd színezd ki a képet! Jó munkát!

Tdke

Tengert, tavat, folyót szeret,
víz nélkül nem sokra mehet,
szárazon nem bír megélni,
nem hall és nem tud beszélni.

birka

Oda megyek gyűjtögetni,
ahol vannak morzsák,
Így marad a porszivóban
üresen a porzsák.

oroszlán

Púp a hátán, de nem bánja,
sivatagot körbejárja.
Mi az?

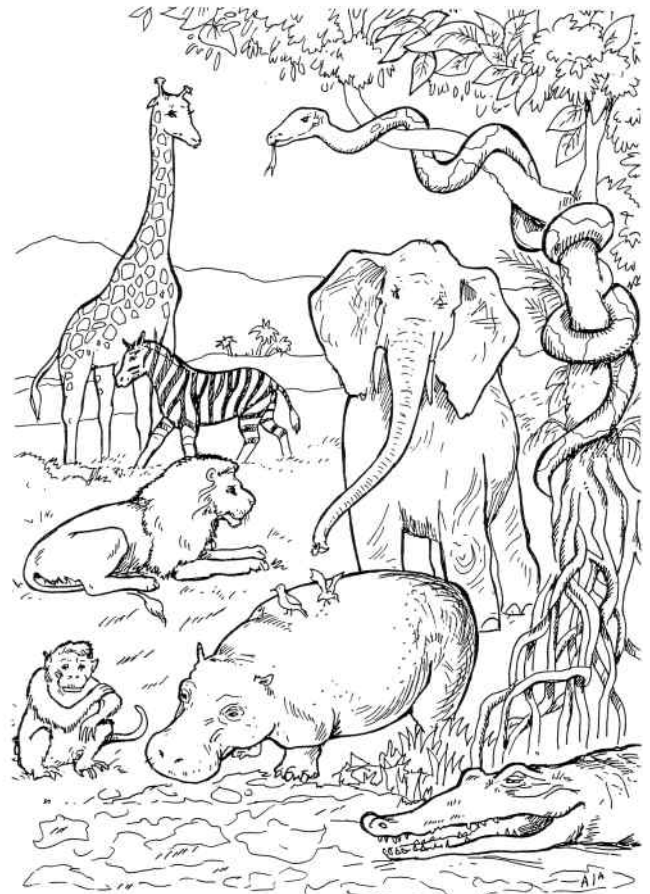
hal

Bömböl, pedig nem is fél,
ott él, ahol sosincs tél.
Szavannán, ha dombra kiáll,
világos, hogy ő a király!
Mi az?

teve

Hegyen megyen henderi,
hátán viszi kenderit;
ha nem szánám henderit,
meggyűjtánám kenderit.

hangya

Gyógyító szeretet

Az orvos csalódottan rázta meg fejét. Betegén a javulás legkisebb jele sem látszott. Immár tíz napja, hogy az idős úr semmiféle gyógykezelésre nem reagál. Teljesen elhagyatottan feküdt a kórházi ágyon, úgy tűnt, ereje sincs már, hogy életéért küzdjön. Elfáradt, beletörődött sorsába. A következő napon az orvos ismét megrázta a fejét, ám ezúttal az őt ért meglepetéstől. Az idős úr minden életfunkciója a normális értéket mutatta. Párnájára támaszkodva ült az ágyon, teljesen visszanyerve egészséges színét.

– Mi történt Önnel? – kérdezte az orvos. – Tegnap már teljesen feladtuk a reményt, most pedig minden tökéletesen működik. Mi történt?

Az öregúr mosolyogva bólintott: – Igaza van, doktor úr, tegnap valami történt: meglátogattam az unokám, aki azt mondta nekem: „Ó, nagypapa, haza kell jönnöd, gyorsan, mert elromlott a biciklim”.

Akit szeretünk, abban megbízunk. Aki felé kimutatjuk a szeretetiünket, az nem fogja egyedül érezni magát, és nem lesznek olyan gondolatai, hogy már senkinek sincs szüksége rá. Egy mosoly, egy kedves szó, egy ölelés, ami nem kerül semmibe, de a szeretetet közvetíti, amely gyógyít és életet ad.

Bruno Ferrero

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

A lelkek Édenében, mint a teremtéskor régen, Isten Lelke árad

Az *Erschallet, ihr Lieder!* (Hadd zengjen most ének!) kezdetű kantáta (BWV 172), amelynek szövegét Salomon Franck írta, 1714-ben csendült fel először Weimarban, majd ezt követően Bach életében (fontos alkotásnak tartotta a mester!) még legalább háromszor. A mű tételbeosztása különleges, ugyanis az utolsó tétel nem más, mint a legelső. E sajátosság miatt akár arra is gyanakodhatnánk, hogy újévi kompozícióval ismerkedünk (a 41. kantáta végén is újra megszólal a kezdet: ld. *Élet és Világosság*, 2012/1.), erről azonban szó sincs, hiszen a mű pünkösdi tematikájú. Mi lehet akkor e ritka megoldás oka?

1. Kórus: Trombiták fényétől, üstdobok pompájától csillogó tétel köszönti az ünnepet. A lelkek átváltozását festő középhészenben az először lépcsőzetesen alulról felfelé, majd felülről lefelé belépő énekszólamok boltíve mintha a templomok szimmetriájára emlékeztetne: *Hadd zengjen most ének, és pengjen sok hárfa! / Ez szent öröm napja! / A lelkünket templommá Isten avatja.* (Liedemann Akos fordítása. Világhálón meghallgatható: <http://www.youtube.com/watch?v=d1aLrdOm3G0>)

2. Recitativo (basszus): Az énekbeszéd az előadás napjára rendelt evangéliumi szakaszból idéz (Jn 14,23). A harmóniaváltások érzékenyen, de félreérthetetlenül nyomatékosítják Jézus („szeret”, „megtartja”, „elmegyünk”) szavait; az atyai otthon említésekor mind az énekes mind a hangszeres kíséret dallama megváltozik – szeretetteljesen ellágyul: „*Ki szeret engem, megtartja, mit mondok, és szereti azt Atyám, és elmegyünk majdán hozzá, és otthonunk lesz nála, és mi elmegyünk majd hozzá, és nála otthonunk lesz.*”

3. Ária (basszus): E tétel – a trombiták aranyfénye és az üstdobok révén – a nyitókórus ünnepélyességét idézi fel. A dallamok rendre a C-dúr hármashangzatot (a „*trias harmonica naturalis*”-t) írják körül; a barokk szemlélet és szimbolika szerinti „tökéletes akkordot”, amely érzékelhetővé, hallhatóvá tette a Szentháromság misztériumát, a „*trias perfectionis et similitudinis*”-t (a tökély és az Istenhez való hasonlóság hármasságát): *Legszentebb Szentháromság, / Égi Úr, dicsérünk, / Míg éltetsz, várunk rád, / Térj be, s légy vendégünk! / Jöjj el szívünk kunyhójába, / kicsiny bár és hitvány az, / Halld, így esd híved fohása: / Térj be hozzánk, s oltalmaz! / Legszentebb Szentháromság...*

4. Ária (tenor): A héttételes kantáta középpontjában egybenyílik múlt és jövő, a genezis és az apokalipszis, a teremtés és az újjáteremtett Éden (a lelkek végső otthona: az új Jeruzsálem). A hol skálaszerű, hol hármashangzatokból épülő dallamok egyszerre simogatnak és ringatnak. Kontrasztot csupán a jelennek szóló, készülődésre biztató, jövőbeli vigaszt ígérő középhészen hoz: *A lelkek Édenében, / Isten Lelke árad, / Mint a teremtéskor régen, / Tenni el nem fárad; / Serkenj fel, készülj hát! / Már jó, ki vigaszt ád. / A lelkek Édenében...*

5. Ária (szoprán–alt): A Szentlélek (alt) és az utána vágyakozó lélek (szoprán) szublimált szerelmi kettősébe – aranyfonalként – a *Komm, heiliger Geist, Herre Gott* (Jövel, Szentlélek Úristen) kezdetű korál erősen díszített dallamát szövi bele az oboa. A kegyes, áldó csókban (*Gnadenkuss*) való egyesülés – az *unio mystica* – zeneileg az egy pillanatra párhuzamban futó két vokális szólam révén ábrázolódik ki: (szoprán:) *Jöjj már, ne hagyj tovább várnom, / Jöjj, lágy égi fuvallat / (alt:) Tőlem lelked erőt kap / (szoprán:) Járj át, szívemet kitárom! / Drága lélek, gyönyört érzek, / Énrám áldásod így hat / (alt:) Vedd most áldó csókomat! / (szoprán:) Elvesznék, ha mellőznék, / Lelkem hittel köszönt téged! / Legfőbb kincsem, s mindig vár / (alt:) Enyém vagy, s én tied már. / (szoprán:) Szívem elfoglaltad végleg.*

6. Korál: Jóllehet a *Wie schön leuchtet der Morgenstern* (Mily szépen ragyog a hajnalcsillag) korálnak ez alkalommal a 4. versszaka hangzik el, a korabeli hallgatóság alighanem az utolsó, 7. strofa szövegét is jól ismerte. Azt a szöveget („Mily nagyon örvendezem, hogy kincsem az alfa és az ómega, a kezdet és a vég!”), amely felerősíti, aláhúzza a kantáta központi, 4. tételének kériugmatikus üzenetét: *A kezdet és a vég Jézus általi egybeolvadását az örökkévalóságban. Ez a végső üzenete a kantátát lezáró nyitótételnek is! E szívbe öröm árad, s fény, / Hogy szemed felhőn át rám vetvén / Jössz lelkem oltalmára. / Úrjézusom, Te legfőbb jóm, / Mert tested s véred megváltóm, / És belső békém ára. / Védj meg / Kérlek, / Hű karodba, / Irgalmadba / Végy te engem; / Igéd mennybe hívja lelkem.*

7. „Chorus repetatur ab initio.” *Hadd zengjen most ének, és pengjen sok hárfa! / Ez szent öröm napja! / A lelkünket templommá Isten avatja.*

Göncz Zoltán

INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL

Hass, alkoss... – A kézműves foglalkozásokról

Élénken emlékszem, arra a délutánra, amikor 4 éves lányom elmélyült, néma buzgalommal próbálta a kilyukasztott vadgesztenyébe beletuszkolni a gyufaszálakat. Amikor – sok törött után – végre sikerült, szinte földöntúli mosoly ömlött szét az arcán. Csillogó szemekkel közölte: „kinőtt a lába!”. Sok-sok gesztenyecsaládot gyártottunk öszönként. Mindnek volt neve, története, pozíciója a családi hierarchiában, órákig játszott velük, talán többet, mint a drága Barbikkal. Mindenki megélte már az alkotás örömét Ha más-képp nem, hát egy kornyadozó növény sikeres átültetésével, egy különleges, jó étel elkészítésével, egy polc falra szerelésével.

A MET intézményeiben rendszeresek a kreatív foglalkozások. Nagyon korán, már 1998-tól választható tantárgy lett a Wesley János Lelkészképző Főiskolán. Néhány hallgató különleges kreativitásról tett tanúbizonyságot; ők ma már önállóan vezetnek foglalkozásokat *Granasztói Szilvia* irányításával.

A Főiskola pincéje tömve olyan dolgokkal, melyeket mások esetleg kidobásra ítélnének. Igen keskeny a gyalogos ösvény. Igazi kánaán ez a hely egy kreatív kézműves számára. Színes gombok, papírok, festett vagy még natúr növényi termések, fakéreg szárított virágok, agyagtömbök, szalagok, lécek, drótok, gyöngyök, s még száz más, „haszontalan” holmi lelhető fel a polcokon sorakozó dobozokban.

Granasztói Szilvia segítői óriás bevásárló szatyrokat pakolnak tele belőlük. A pince végében egy kis fazekas kemence, az agyagból készült tárgyak kiégetéséhez.

– Minden foglalkozás cipekedéssel kezdődik! – nevet Aranka, akivel a Dankó u. 9.-be, a hajléktalan kórház pincéjébe igyekszünk. – És bútortologatással folytatódik! Valóban. Konnektort keresünk, és mellé elkezdjük összetolni a kis kerek asztalokat, annyit, hogy köré 10-12 széket kényelmesen el tudjunk helyezni. A konnektor közelsége a ragasztó pisztoly miatt kell. Ez a szerszám nélkülözhetetlen. Szinte mindent egy pillanat alatt lehet rögzíteni vele.

Lassan érkeznek a résztvevők is. Papucsban, köntösben, a kórházból. Nehézkesen botorkálnak lefelé a lépcsőn.

Aranka és édesanyja, Piroska leültetik őket, s a kezük ügyébe pakolnak minden alkotóelemet. Gyertyás asztali díszek készülnek, nagy buzgalommal.

A sablon egy bögre, melyet kartonpapírra raknak és körberajzolnak, majd kivágnak. Ugyanezt teszik színes csomagolópapírokkal és a karton mindkét oldalára ezt ragasztják. Szép alap lesz a kis gyertyának.

– Itt tanultam – mondja Gyuri, miközben forgatja vas-kos ujjai közt a gyertyát –, hogy be kell tekerni például ezzel a raffiával a gyertya alját, ha oda akarom ragasztani az alaphoz, mert különben a viasz megolvad a ragasztópisztolytól.

Gyuri amúgy a Fűtött Utca lakója, most súlyos tüdőgyulladásból lábadozik. Nagyon örül az ilyen foglalkozásoknak, mert minden jobb, mint a kórterem plafonját bámulni naphosszat.

Radics Sándor előtt sztaniolból hajtogatott virágok sorakoznak.

– Ez a „sittes” virág, tetszik tudni! – Mérnöki pontossággal hajtogat, a zsebéből előkerülő körömlakkal megfesti a „szirmok” szélét és arra csillámot szór. Felmutat az egyik polcra. A tetején egy vázában egész csokorra való „sittes” virág nyílik, fénylik hosszú drótszárakon. Azt mind ő csinálta.

A polcok teli vannak az elkészült munkákkal. Koszorúk, díszdobozkák, kerámiatárgyak sorakoznak.

Az alkotó munka terápiás hatása köztudott. Egyrészt véd az unalomtól, másrészt a sikeresen befejezett munkadarab boldogságot, önbizalmat ad.

– Sokkal több foglalkozásra lenne szükség – mondja Granasztói Szilvia, a program vezetője és koordinátora. – Nagy tervem, hogy az elkészített tárgyakra állandó vevőt találjak, s a befolyt összegből finanszírozhatnánk a minőségibb alapanyagokat. Egy-egy különösen ügyes hajléktalan még némi pénzre is szert tudna tenni ezáltal. Van például egy idősebb úr, akinek annyira megtetszett a kosárfonás, hogy ma már nem tud annyit gyártani, amennyit el ne tudna adni.

A Fűtött Utcán nagy a lelkesedés. A foglalkozás lázas hosszabbító kereséssel kezdődik, mert itt nem lehet a

konnektorhoz rendezni a bútorokat. A takarítók végre hoznak egyet, felizzik a ragasztópisztoly.

Fognak a dobozokból a fakérgék, masnik, gyöngyök. Alakulnak a fali, asztali díszek. Aranka és Piroska nem győzik adogatni az anyagokat, pötytyentgetni a ragasztópisztolyból.

Valami értelemmel telik az idő – mondja Péter, aki gyorsan kipakolja nekem műveit. Kulcstartókat gyárt innen-onnan összeszedett bőrökből nagy precizitással. Virágforma, kis papucs vagy cipő a repertoár. Kitartó unszolására választok egy papucsot magamnak. Rá is rakom a kulcsomómra.

Szilvia és segítő csapata azonban nem csak a MET intézményeiben tart rendszeresen foglalkozásokat.

Irányítják a munkát más szervezetek hajléktalan szállóin, de például a Mátyás téri kesztyűgyár klubjában is. A főiskolai képzés alkalmassá teszi a hallgatókat az alapszintű, mondjuk egy játszóházban megtartandó foglalkozás levezetésére. Csinálják is. Ki társadalmi munkában, ki diákmunkaként egy alapítvány díjazásával.

A cél, hogy a résztvevőkkel megismertessék a népi hagyományokat és a természetes anyagok használatát, ezt szolgálja az agyagozás, a bőrözés, a nemezelés, a csuhé megmunkálása, a virágkötészeti alapismeretek oktatása.

De a manapság divatos technikák sem idegenek tőlük. Például a dekupázs, vagy a mandalafestés.

A Főiskola dísztermében sokan vannak. Sokuk már végzett hallgató. Szívesen jönnek vissza a foglalkozásokra. Örömük telik benne, szorgalmasan, gyakorlottan dolgoznak. Egyik asztalnál üvegfestés folyik, a másikonál asztali díszeket gyártanak. A terem közepén egy békesen heverő nagy fekete labradorra leszek figyelmes. Vörös kereszt a hátán, tehát vakvezető. A gazdája, Robi apró fenyőágot tart az ujjai között. Már összedrótozott négy tobozt, közéjükbe kerül mindjárt a gyertya és ez a kis fenyőág.

– Sohasem láttam, így születtem. A Vakok Intézetében lakom és szerencsémre ott van szociális foglalkoztató, ahol dolgozhatok. Gyertyaöntést tanultam. Mellette ide járok a Főiskolára. Marcipán sokat segít a közlekedésben.

A kutya, a neve hallatán, nagyot nyújtózik és folyamatosan gyűjti a simogatásokat. Aki csak elmegy mellette, megteszi. Közben visszaér Dani. Ő is végzett hallgató, és utána egy évig ösztöndíjjal Finnországban tanulta a fogyatékkal élő gyerekek szakszerű gondozását. Most Robi kezét fogja meg, s együtt illesztik a négy toboz közé a gyertyát.

A Főiskola 16-os termében vagyunk, a hallgatók zsi-bonganak, ez az utolsó kézműves órájuk a félévben. Granasztói Szilvia ismertetőt tart a gyakorlati munka előtt. Feladatuk lesz a félév lezárásához, hogy tartsanak egy foglalkozást az általuk kiszemelt helyen. Lehet az nagycsalád, játszóház, iskola, gyülekezet. A lényeg, hogy egy rövid dolgozat keretében dokumentálják, hol voltak, hányan vettek részt a munkában, milyen korosztály, milyen technikát oktattak. Írják még le a munka menetét és a tapasztalataikat.

A közeljövő művészetterapeutái alig várják, hogy ollót, ragasztót, ecsetet ragadjanak, hiába, az alkotás nekik is öröm.

Tárkányi Adrien

Ne ítélj! (részlet)

„Józanító arra gondolni, hogy nem szolgálattal, hanem szemlélődéssel, látással tudunk legjobban szeretni. Ha szolgálod az embereket, akkor segíted, támogatom, vigasztalod őket, fájdalukat enyhíted. Ha belső szépségükben és jóságukban látod őket, akkor átalakítasz és teremtesz. Gondolj néhány emberre, akiket szeretsz, s akik hozzád is vonzódnak. Próbáld meg mindegyikre úgy érezni, mintha most látnád őket először, s ne engedd, hogy múltbéli ismereted és velük kapcsolatos élményeid befolyásoljanak, akár kellemesek, akár kellemetlenek voltak azok. Keress olyan dolgokat, melyek eddig esetleg elkerülték figyelmedet a megszokottság miatt. A megszokottság, ismertség, ugyanis áporodottságot, vakságot és unalmat szül.

Nem szeretheted azt, amit nem fedezel fel állandóan, újra és újra.”

(Anthony de Mello)

GONDOLKODJUNK!

Öcsém, Max Down-szindrómás – na és?

A magzatok több mint 90 százalékát elvetetik, ha fennáll a Down-szindróma gyanúja. Hogyan lehet élni egyáltalán egy olyan gyerekkel, akit régen kinézése miatt „mongoloidnak” tituláltak? Ann-Kathrin Seitz (21 éves) legkisebb öccse „downos”. A gyógypedagógiát tanuló diáklány bemutatja öccsét:

Öcsém, Max 11 éves és Down-szindrómája van: a 21. kromoszómája háromszor fordul elő (ezért hívják ezt a betegséget 21 triszomiának is). Ez kevésbé zavarja: játszik, nevet, iskolába jár, mint minden hasonló korú gyerek. Max normális, s ezt nem csak ő gondolja, hanem számos testvére, rokona és barátja is.

Max mindenre nyitott és kezdeményező. Elbűvölő a kedvessége, s hogy mindenkihez bizalommal fordul – egyedül ezért különleges. Szeméből szívélyesség és hamisítatlan öröm sugárzik. Max talpig becsületes, egyenesen a szemébe mondja a másoknak: „szeretlek” vagy „nem szeretlek”. Megvan az a képessége, ami társadalmunkban oly nagy hiánycikk: olyan életöröm sugárzik belőle, ami fertőző, és irgalmas is. Természetesen magas „érzelmi intelligenciájának” más értéke van, mint a társadalmi normáknak. Persze a tanulás némely területén több időre van szüksége. De az ön fia, kedves olvasó, 5 évesen megfejtette-e a jelszavakat? Vagy át tudta kapcsolni a DVD-t a megfelelő nyelvre anélkül, hogy olvasni tudjon? És tudta, hol kell ki- és bekapcsolni az autólámpát, előbb, mint a nagyobb testvérei? Az öcsém tudta!

10 éves voltam, mikor legfiatalabb öcsém megszületett. Már a kórházban is sokakat sokkolt, hogy „fogytékos”. „Rettenetes, úgy sajnállak benneteket!” – még ma is hallok ilyen megjegyzéseket, mikor megtudják, hogy downos öcsém van. Ilyen előítéletek mellett nem csodálom, hogy az abortuszok száma 90% fölötti. S közben Max egyáltalán nem olyan más! Szereti a komputeres játékokat és butaságokat csinál Dáviddal, a barátjával. Teljesen normális – mégis különleges. Ha belép egy szobába, mindenkinek köszön s neki is köszönni kell. Nem tesz különbséget, ki áll előtte: nem tekint sem a szépségre, sem a gazdagságra. Ha a nővérenek

be van kötve az ujja, vagy a mama nem jól van, Max ezt máris megérzi és kész a vigasztalásra. Más szemmel látja a világot, s ezt megosztja a környezetével. Önkéntelenül is napfényt áraszt, és ha valaki hangoskodik, Max máris rászól: „Hagyd abba!” Soha nem felejt el evés előtt imádkozni, s ha valaki később jön, imádkozik még egyszer. Általa olyan sok ember gondolkozik el Istenről és a világról. Igen, általa mind felfogtuk, mi az, ami igazán fontos és mi nem. „Többnek kellene lenni belőle, mert jót tesz a társadalomnak – és jót tesz nekem” – mondják sokan, akik ismerik.

*Fordította: Czövek Olivéerné
(Forrás: ideaspektrum)*

Életművészet

Elfogadni tudni a boldog napokat,
de az örömteleneket is.
Sem kicsordulni, sem elsivárulni.
Sem elcsorbulni, de túl sokat sem érni.
Sem szónokolni, sem elnémulni.
Nem megtenni gyorsan, de nem is késlekedni.
Nem hivalkodni, és nem tetszelegni –
sem az éles kést, sem a díszes cserepet
nem kíméli az idő.
Az előbbi elcsorbul, az utóbbi színét veszti.
Utat választani, de nem a sikerét,
hanem a boldogságát.
Az úton járni, majd végigmenni,
a nagyságot az erénnyel, és nem
a szerencsével mérni.
Egyszerűen boldognak lenni – dísz, ragyogás,
külsín nélkül.
(Tatiosz)

HÍRMOZAIK

A Wesley János Lelkészképző Főiskola alapításának és működésének 25. évfordulóját ünnepeltük december 13-án a Dankó utcában. A programot a Wesley Schola műsora nyitotta, majd köszöntő szavai után Iványi Gábor rektor kerekasztal beszélgetést folytatott olyanokkal, akik a kezdetektől jelen vannak intézményünk életében (Iklódy László – a hitéleti szakok első végzőseinek egyike, kisvárdai lelkész, Jónás Miklós – a hitéleti szakok első végzőseinek egyike, nyíregyházi lelkész, Vadászi Ilona – szenátusi tag, nyugalmazott lelkész, Szűcs László – a szociális munkás képzés első végzőseinek egyike, informatikai vezető), ill. vezető pozíciót töltenek be (Majsai Tamás – hitéleti szakok vezetője, Bánlaky Pál – szociális munka szak vezetője, Lukács Péter – pedagógiai szakvezető, Bukovics István – környezettan szak vezetője, Barna István – főtiszt, általános rektor helyettes).

Az egybegyűltek megemlékeztek Iványi Tiborról (1928-2009), a hitéleti szakok tanáráról, a MET alapító vezető lelkészéről és feleségéről, Sinka Magdolnáról (1928-2011) is, aki szintén a hitéleti szakokon tanított. Kettejükkel kapcsolatos emlékeit idézte fel Szabó Ildikó, a WJLF káplánja is.

Az ünnepség mellett Iványi Gábor, a főiskola rektora emlékeztetett: a rendszerváltás előtt még csak be kellett jelenteniük iskolaalapítási szándékukat az Állami Egyházügyi Hivatalnak – amely 1981-ben egyháznak ismerte el a felekezetet –, ma viszont azért küzdünk a bíróságon, hogy legalább vallási egyesületként jegyezzenek be bennünket. A lelkész elmondta: a rendszerváltás utáni első szabadon választott kormány ismerete el 1991-ben egyházi felsőoktatási intézménynek a WJLF-et, amelynek épületét – egy bezárt húsüzemből átalakítva – szándékosan nyitották meg Józsefváros – napjainkban is – leghátrányosabb helyzetű körzetében található, a MET által működtetett Oltalom Karitatív Egyesület szomszédságában. A prostitúció, a szegénység, a hajléktalanság és a betegség állandó jelenléte és látványa ugyanis szembesíti a különféle – egyebek között szociális munkás, vallástanár és lelkész – szakokon tanulókat leendő hivatásuk fontosságával és szükségességével. Iványi Gábor felekezete támogatásáról is biztosította a felsőoktatásért tüntető diákokat, tanárokat és dolgozókat „ezekben a nehéz, sokak szerint forradalmi időkben”. A rendezvényen megjelent Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi is, mivel a MET megemlékezett a zsidóság egyik leg-

szentebb ünnepe, a hanuka hatodik napjáról, majd Iványi Gábor, illetve a főiskola több tanára meggyújtotta a hanukija egy-egy gyertyáját. Schweitzer emlékeztetett: a hanuka ünnepe a régi római katolikus naptárban is megtalálható volt a Szent Makkabeusok napjaként, akik a vallásszabadságért harcoltak. A rendezvény keretében a WJLF falán felavatták Raoul Wallenberg emléktábláját is, a második világháború idején magyar zsidók ezreinek életét megmentő svéd diplomata születésének 100. évfordulója alkalmából.

A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség által 1987-ben alapított Wesley János Lelkészképző Főiskola a hazai szociális munkás képzés meghatározó része. Az iskola 1991-ben lett államilag elismert felsőoktatási intézmény – a kezdeti időszak teológus hallgatói akkoriban fejezték be tanulmányaikat. A máig a legtöbb hallgatóval bíró, fő profilt jelentő szociális munkás képzés Solt Ottilia szociológus segítségével és közreműködésével indult be 1993-ban, később az alapképzési paletta tovább bővült a Pedagógia (2006/2007), majd a Környezettan Szakkal (2009/2010). Az intézmény mesterképzést a hitéleti szakokon folytat, továbbá működnek másoddiplomás- és kreditpontos továbbképzések is. A hallgatók létszáma a 2006/2007-es tanévig folyamatosan nőtt: akkor a nappali és levelező tagozaton közel 900, az ország csaknem összes megyéjéből érkező hallgató tanult – mára a számadatok némileg csökkentek: a jelenlegi tanévben közel 700-an végzik tanulmányaikat a főiskolán. A WJLF 1996 óta a Szabadmetodista Oktatási Intézmények Szövetsége (Association of Free Methodist Educational Institutions – AFMEI) társult tagja (több amerikai egyetem és főiskola sorában), továbbá felvételt nyert a Keresztény Főiskolák és Egyetemek Tanácsába (Council for Christian Colleges and Universities – CCCU) is.

Izraeli vendégek egyházunknál

Egy hétig tartózkodott nálunk egy csoport. Az itt töltött időről az alábbi beszámolót kaptuk:

A segítő szeretet fénye

Az elmúlt tizenkét év alatt tizenkétezer rakétát lőttek ki palesztin terroristák Gázából Sderot városkára és környékére. Nagy megpróbáltatás ez az ott élőknek,

akik mégsem hagyják el otthonaikat, hanem azonnal igyekeznek újrabeépíteni lerombolt házaikat. Gyermekük számára mindennel felszerelt „bunkeriskolákat” hoztak létre, ahol a terrortámadások alatt tartózkodva „zavartalanul” tanulhatnak.

Az ottani gyerekek úgy nőnek fel, hogy hétköznapi feladat számukra a szirénák megszólalásakor, néhány másodperc alatt elérni a biztonsági termeket, és folytatni a matematika, vagy a történelem óráit, esetleg szépirodalmi olvasmányokat tanulmányozni, miközben közelről hallják a becsapódó gyilkos fegyverek hangját.

Az utóbbi időkben nagy segítséget jelent a „vaskupola” nevű védelmi rendszer, mely a berepülő lövedéket még röptében megsemmisíti, ha az lakott területre esne le. (A lakatlan területre, vagy a tengerbe eső lövedékek lezuhanását nem akadályozzák meg, mert nagyon költséges a vaskupola működtetése.)

Bármilyen korszerű is ez a védekezési rendszer, az embereket, különösen a gyerekeket lelkileg erősen megviseli az állandó fenyegetettség. Bár az izraeli állam nagy hangsúlyt fektet az ezen a területen működő segítő intézmények kiemelt támogatására, biztosítva a szociális hálót, a pszichológusi segítséget, a szociális munkások aktív működését, ennek ellenére az állandó stressz szorongást okoz a lakosság életében. A fiatalok számára is ismeretlen az önfeledt kikapcsolódás, a folyamatos készenléti állapot miatt.

Dr. Iványi Gábor lelkész, a Magyarországi Evangélikumi Testvérközösség elnöke, a Wesley János Főiskola rektora és az Oltalom Karitatív Egyesület elnöke évek óta figyelemmel kíséri az Izraelben zajló eseményeket, s ezek tükrében nyújtott felénk segítő kezét évek óta.

2006 óta folyamatosan hívott meg egyházuk és intézményeik nevében a terroristák által veszélyeztetett izraeli területekről gyermekeket, fiatalokat, hogy az otthoni nyomás alól felszabadulva számukra néhány önfeledt napot szervezzen, és biztosítsa őket arról, hogy a segítő szeretet átívelhet országokon keresztül is.

Nemcsak a Hamasz által támadott Gázai övezetből hívott üdülni, kikapcsolódni zsidó diákokat, de a Hezbollah szorongatásában élő libanoni határ menti Slomiból is.

Több alkalommal látogatott a háborús övezetekbe, utoljára ez év novemberében, ahol személyesen tapasztalta azt is a riadók során, hogy már Tel-Avivot is támadták messzehordó iráni rakétákkal a palesztin terrorszervezetek. A legtöbbet szenvedett terület továbbra is a déli Sderot volt, ahol régi kedves ismerősként üdvözölték őt és kísérőit.

Dr. Iványi Gábor azzal a céllal érkezett hazánkba, hogy augusztus hónapra meghívjon egy csoport fiatalot, testi-lelki felüdülésre Sderotból.

Rövid izraeli látogatása során arra is időt szakított, hogy meglátogassa Slomi városát, érdeklődve azokról a gyermekekről, akik szintén a MET vendégszeretét élvezték néhány évvel ezelőtt. Nagy öröme az egyik gyermekekkel foglalkozó szociális munkás Jurij volt, aki vendég diákként nyaralt itt néhány éve, majd katonai szolgálata után Slomi Polgármesteri Hivatalában dolgozik és egyetemi tanulmányokat folytat. Sorát Iványi elnök úr folyamatosan figyelemmel kísérte. Amikor sorkatonai szolgálatot teljesített a fiatalember, elnök úr írásbeli kérelemmel fordult a katonasághoz, hogy szabadsága idején két heti külföldi tartózkodást engedélyezzenek Jurij számára, s így a következő slomi-i csoporttal ő is Budapestre utazhasson. Ez akkor nem volt megvalósítható, mert a helyzet úgy hozta, hogy katonáinkat mozgósítani kellett az ismételt támadások miatt, de ennek a fiatalembernek nagy erő adott, hogy a világ más tájékáról is aggódó szeretettel fordulnak felé. Az idei találkozás a már férfivá lett, fiatalok sorsát segítő ifjúval, bensőséges és kollegiális volt egyúttal, hiszen immár gyakorló szociális munkásként számolhatott be Dr. Iványi elnök úrnak munkájáról, életéről és a libanoni határ közelében lévő Slomi város hétköznapijairól, ahol ma kissé nyugalmasabb (!) a helyzet, mint a több mint egy évtizede folyamatosan gyilkos rakétákkal ostromlott Gázai övezet-béli Sderotban.

Iványi elnök úr, a mostani novemberi látogatása során látva a sderoti gyermekek szorongatott helyzetét, arra az elhatározásra jutott, hogy egy kisebb csoportot (tizenkét főt) még az augusztusi program előtt meghív Magyarországra, Hanuka idejére a testileg-lelkileg leginkább érintett fiatalok közül, köztük olyat is, akit megsebesítettek a repeszek.

A gyors elhatározást tett követte: az utazási költségeket és a Magyarországon egy hétig tartózkodó kis csapat költségeit a MET és a hozzá kapcsolódó Oltalom Karitatív Egyesület fedezte.

Sderoti fiatalok

A gyermekek és a magam nevében, aki kísérőjükké szegődtem, külön köszönet jár azért a gondoskodásért, amiben részük volt, hiszen a vendéglátók még arról is gondoskodtak, ha fáznának a kis vendégek a más éghajlatú Budapesten, szükség szerint meleg ruházathoz is juthassanak.

A fiatalok sok helyre eljutottak, megismerték Budapestet, jártak a Parlamentben, voltak lovagolni, úszni, cirkuszban, barátságos focimeccset játszottak az itteniekkel, jártak a Tropicáriumban, a Csodák Palotájában. Az egyik legnagyobb élmény a Normafánál való szánkózás, önfeledt hógolyózás volt. A legtöbb gyerek most látott először hófödte tájat a maga valóságában. Nagyon sok élménnyel gazdagodtak, miközben igazi otthoni gondoskodásban volt részük. Szigorú kóser ellátást kaptak: figyelmes házigazdáink a meleg ebédeket a Hanna kóser étteremben szervezték, a hideg élelmiszert vásárlásokat kizárólag kóser üzletekben bonyolították le.

A hanukai meghitt gyertyagyújtást elősegítendő meghatározó gondoskodás volt, hogy a Wesley Főiskola udvarán óriási saját készítésű hanukiját állítottak fel számunkra. A harmadik napon a Magyarországra akkreditált izraeli nagykövettel szervezték a csoport részére találkozót, aki az aznapi gyertyát gyújtotta meg, és szép beszédet mondott arról, hogy a szeretet fénye beragyogja ezt az ünnepet, és ehhez a házigazdák szeretete és gondoskodása még több fényt adott. Külön elismeréssel méltatta Dr. Iványi Gábor munkásságát, melyet többek közt Izraelért és a hazai zsidóságért tesz, és ahogy a többi kisebbség érdekében is fellép, és segítő kezet nyújt.

A csoport tagjai ellátogattak a MAZSIHISZ-be is, ahol Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató úr fogadta őket bensőséges beszélgetés során, finomságokkal megrakott asztallal.

A fiatalok betekintheztek a mai magyar zsidóság életébe, meglátogatták Európa legnagyobb zsinagógáját a Dohány utcában és a hozzá kapcsolódó zsidó múzeumot.

Búcsúzásképpen a MET békásmegyéri parókiáján voltunk vendégségben, ahol a fiatalok nagy örömmel fogyasztották az ismerős zsidó süteményt a flódnit, és boldogan számoltak be élményeikről elnök úrnak és feleségének, Évának.

Mókával, nevetéssel telt el ez az este is a kandalló tűzénél. Nyoma sem volt a háború miatti szorongásnak, félelemnek szemükben. Érezték, igazi barátokra leltek.

Köszönet Sigmund Freud szavaival a MET valamint az Oltalom Karitatív Egyesület, a Wesley János Lelkész-képző Főiskola tagjainak, munkatársainak, segítőinek, akik a fenti programok létrehozásában segítettek: „Minél több szeretet és jószág sugárzik belőled, annál több áramlik rád vissza.” A szderoti fiatalok december 16-án hajnalban indultak haza apró ajándékokkal, de

annál sokkal több élménnyel megrakodva, és annak a szeretetnek a biztonságérzetével, amelyet a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség és intézményei támogatásával kaptak.

Ezúton szeretném tolmácsolni a szderoti városháza, a szülők, a gyerekek, és az izraeliek nevében azt a köszönetet, amely Önöket mindnyájukat illeti odafigyelésükért, segítségükért és szeretetükért.

Boldog Újévet kívánunk Kedves Mindannyiuknak!

Schlesinger Hanna, Izrael

Karácsonyi árverés

Mint előző számunkban olvashatták, december 15-én különleges karácsonyi rendezvényt tartottunk. Idén először nem mehettünk ki a Vörösmarty térre adományt gyűjteni, ezért úgy döntöttünk, a Dankó utcában tartunk egy egynapos jótékonyági programot. A kézművesvásár és a Galkó Balázs színművész által fergetegesen vezetett licit végeredményeként körülbelül 300 ezer forintnyi adomány gyűlt össze. Köszönet a felajánlóknak, segítőknek, résztvevőknek!

Adományozás

Folyamatosan áramlanak az adományok hozzánk. Hálaosan köszönjük mindenkinek, aki megértette, milyen fontos dolog segíteni az országunkban élő rászorulókat, akiknek sokszor a mindennapi betevőért kell küzdeniük! Nélkülük nem tudnánk munkánkat folytatni, különösen ebben a nehéz időszakban. Februári számunkban részletesen beszámolunk a nagylelkű felajánlások soráról.

Ha segíteni szeretne, megteheti a mellékelt sárga csekket, vagy személyesen a 8. kerület, Dankó u. 11. sz. alatt. Telefon: (06-1) 577-05-15 (hétköznap 8 és 16 óra között), e-mail: metegyhaz@wjlf.hu. Bankszámlaszámunk: 11708001-20520-380 (OTP Bank). A közleménybe kérjük, írja be, adományát mire szánja.

Képes beszámoló

Rendezvényeinkről rövidfilmeket a www.wesleystudio.hu-n, folyamatosan frissülő honlapunkon láthatnak, és megtalálhatnak bennünket a Facebook-on is.

Olvasói vélemény

Kedves Olvasóink újsággal kapcsolatos véleményét, történeteit, gondolatait, kérdéseit szeretettel és folyamatosan várjuk az ev@wjlf.hu e-mail címre.

Egyperces áhítat minden napra

Január 1. kedd, Újév

„kezdetben...” (1 Mózes 1,1)

Új év kezdődik, lehetőségek és meglepetések éve. A Biblia is a *kezdet* szóval indít el bennünket az Isten- és az önmegismerés útján. A „kezdetben” szó mégsem feltétlenül csak valaminek az indulásáról szól, hanem arról is, Aki a kezdet és a vég (*Jelenések 1,8*). Vagyis a mi egész történetünk, az élet és a föld sorsa Istenben, az Ő gondolataiban, az Ő álmai szerint alakulnak, és mi ennek részesei lehetünk. Csodálatos dolog ez!

Január 2. szerda

„...teremtette...” (1 Mózes 1,1)

A teremtés, mint tett, a Bibliában egyedül Isten nevéhez kapcsolható. Azok a kérdések tehát, hogy Ő miért ilyené alkotta a világot, vagy egyáltalán miért valósított meg bármit is, nem vethetők fel az érdemi válasz reményében. Mi nem teremtünk, legfeljebb alkotunk meglévő dolgokból, de az isteni megvalósítás szabályait akkor is mindenképpen tiszteletben kell tartanunk.

Január 3. csütörtök

„...teremtette Isten...” (1 Mózes 1,1)

Vannak, akik úgy gondolják (s néhányan mi is ezek közé tartozunk), hogy a világ anyagi részében nem önmagától van meg a képesség az értelmes kialakulásra. Csak Istennek van élete önmagában, és egyedül Ő rendelkezik azzal a hatalommal, hogy a semmiből valamit, és pedig azt esztétikai, és célszerűségi tekintetében létrehozza. Minden dolgok megalkotójaként és elindítójaként mi Istent ismertük meg és el.

Január 4. péntek

„...teremtette Isten a mennyet...” (1 Mózes 1,1)

Néha azt gondolnánk, hogy csak a múlandó földi életben van a dolgoknak és a lényeknek történetük. Isten más dimenzióban lévő világa azonban hozánk hasonlóan és nagyjából ugyanabban az időben keletkezett ugyancsak a Teremtő akaratából, így hogy „vannak mennyei testek” is (*1 Kor 15,40*). A két világ hatással van egymásra, sőt, ugyanannak az „éremnek” az egyik illetve a másik fele.

Január 5. szombat

„...és a földet...” (1 Mózes 1,1)

Föld és ég bizonyos tekintetben összeér, és vannak „áthallások”. Mennyeiek és földiek „külön petéjű” ikertestvérek. Vannak emberek, akik már-már angyalok, és vannak angyalok, akik szinte emberek, s mindkét világot Isten kormányozza. Mindkét világ szabályait Ő rögzítette. Ma hálát adunk azért, hogy a mi jelenlegi otthonunk a föld – s majd Megváltónk ígérete szerint a menny.

Január 6. vasárnap, Vízkereszt

„A föld pedig kietlen és puszta volt...” (1 Mózes 1,2)

A teremtés kezdeti pillanatában született a föld és az ég. De most figyelmünket a bennünket közelebről érintő területre irányítjuk. Ebből a szempontból a dolgok kezdete a reménytelenül kaotikus és reménytelennek tűnő halmaz állapota volt. Hangsúly esik a létige múlt idejű formájára, és bár idő az első napon még nem létezett, mégis elkezdődhetett valami, ami nem a földi dimenzióktól függ, és nem igazán anyagi természetű: Istennek terve volt a világgal már akkor, amikor még nem mutatta élhető formáját. Lelkiképpen is valahogy így kezdődik minden.

Január 7. hétfő

„...és Isten lelke lebegett a vizek felett.” (1 Mózes 1,2)

Noha kietlen és emberi szemmel nézve kilátástalan volt a világ helyzete, léte mégsem volt reménytelen. Isten lelke lebegett felette, s ez eleve magában hordozta annak reménységét, hogy valami Istenhez méltó folyamat indul el. Nincs olyan hely, helyzet, állapot, ami felett ne lebegne ott Isten Lelke...

Január 8. kedd

„...és mondta Isten...” (1 Mózes 1,3)

Ma a teremtés eszközéről vagy módszeréről gondolkodunk. Ha mi létrehozunk valamit, ahhoz szakkönyvek és szerszámok kellene, de a mi esetünkben is szükséges az elhatározás. A Biblia hallgat Isten „eszközeiről”, de azt világossá teszi, hogy a kimon-

dással döntött a folyamat elindításáról, a világ és benne a mi sorsunkról, és ezt nem vonja vissza. A kimondott isteni akaratot, a „teremtő szót” nevezzük Igének. Isten szavát a magunk életében is érdemes komolyan vennünk.

Január 9. szerda

„...legyen...” (1 Mózes 1,3)

A rövid parancs kizökkenti az anyagot a maga statikus, halott állapotából. Nem az anyag ugrik egy nagyot és haladja meg önmagát, hanem valaki ellenállhatatlan akaratával erre készíti. Mózes, amikor lejegyezte a teremtés történetét, mindenképpen túllátott környezete bálványimádó szemléletén, melyben a gondolkodók csak a látható anyagban voltak hajlandók imádni az istenit. Mózes az anyagot megszólító alkotó és életre keltő Valakiről kezdett beszélni.

Január 10. csütörtök

„...legyen világosság. És lett világosság:” (1 Mózes 1,3)

Nincs még fény, a Biblia mégis világosságról beszél. Ez a világosság nem a fénytán fizikai kategóriájába sorolható. Sokkal inkább köze van Isten világosságához és a Teremtőnek ahhoz a szándékához, hogy közösséget vállaljon az e pillanatban még sötétségben veszteglő világgal. Ahol Isten megjelenik, ott a dolgok találkoznak az élet világosságával.

Január 11. péntek

„És látta Isten, hogy jó...” (1 Mózes 1,4)

Nagyjából el tudjuk képzelni, hogy mi vált láthatóvá, amikor Isten a világosságot megteremtette. A dolgok még a maguk őskaotikus állapotában voltak. Ezt leplezte le a világosság, és Isten, a folyamatnak ezt a kíméletlen kezdetét mégis jónak mondta. Tedd félre a lelepleződéstől való félelmeidet, és jöjj a világosagra, hogy Isten folytathassa azt a csodálatos művet, amit benned meg akar teremteni!

Január 12. szombat

„...és elválasztotta Isten a világosságot a sötétségtől.” (1 Mózes 1,4)

Vannak dolgok, melyek a maguk helyén értékeket hordoznak, de összekeveredve értelmezhetetlenek vagy kioltják egymást. A teremtés kézzelfogható műve nem indulhat meg addig, amíg Isten a dolgokat a maguk helyére nem tolja. Lelkileg is feltehetjük a kérdést: mi köze a világosságnak a sötétséghez? (2 Kor 6,14)

Január 13. vasárnap

„És nevezte Isten a világosságot nappalnak és a sötétséget nevezte éjszakának...” (1 Mózes 1,5)

Nem lehetsz a világosság fia, ha a sötétség cselekedeteit használod a céljaid eléréséhez. Isten azzal, hogy külön nevet adott a világosságnak és a sötétségnek, más és más birodalmakat hozott létre. Más a sötétség fejedelme és más a világosság Ura. Máshol az Ige arra bátorít minket, hogy legyünk „nappalok” (1 Thess 5,8). Ezt állapotot csak az éjszaka kiszolgáltatottságától való világos elválasztással lehet meghatározni.

Január 14. hétfő

„...és lett este és lett reggel...” (1 Mózes 1,5)

A világ működni kezd. Ami eddig az időtlenség, alaktalanság, élettelenység állapota volt, az ütemesen mozogni kezd. A világ kezd kiszámíthatóvá válni. Látszólag elhanyagolható részlet ez, mégis döntően fontos, hiszen miképpen fogunk különbséget tenni a későbbiekben életünk eseményei között, ha nem értjük meg, hogy nem tart örökké az éjszaka sötétsége, és nem végtelen a nappal sem, amikor padig munkálkodnunk kell?

Január 15. kedd

„...első nap.” (1 Mózes 1,5)

Az egynek több nyelvben is különleges értéke van. Nem csupán számnév, hanem jelenthet különlegeset, szentet is. Az egy „egyedülálló”. Így ez a teremtés dolgai között felbukkanó kifejezés sem azt jelöli, hogy volt egy nap más napok sorában. Nem is azt, hogy ez az egymást követő napok közül az első, hanem hogy ez egy kivételes nap, ami minden változás kezdetének a foglalatosa. Ugyanígy van ez a megtérés-sel is, amikor változó életünk eddigi folyamatában hirtelen olyan pillanathoz érkezünk, amikor minden átértékelődik. Az újszövetségi irodalom szerint (Zsid 4,7) ez a „ma” akkor veszi kezdetét, amikor a megkeményített szív mégis megnyílik Isten akaratára előtt. Legyen ilyen „első napod” a mai!

Január 16. szerda

„És mondta Isten: legyen mennyezet a víz között, mely elválassza a vizeket a vizektől.” (1 Mózes 1,6)

A teremtés hajnalán még minden „összefolyt”. Ezért is határozta el Isten a lent és a fent fogalmának tisztázását. Természetesen lent és fent is víz volt, és a továbbiakban is szoros kapcsolat maradt minden te-

kintetben a „vizek” között. Mégis más volt a földből előbukkanó forrás, a csendben csobogó patak, a tengerbe siető folyam, a végtelennek tetsző óceánok, és megint más a felülről, a felhőkből előgomolygó köd vagy az égiháború zengése közepette leszakadó zápor üzenete.

Január 17. csütörtök

„Teremtette tehát Isten a mennyezetet, és elválasztotta a mennyezet alatt való vizeket a mennyezet felett való vizektől. És úgy lett.” (1 Mózes 1,7)

Ma a hangsúly igénk utolsó állítására („úgy lett”) essék. A minimális hatalommal rendelkező ember ellentmondást nem tűrően szeretné, ha akarata – lehetőleg azonnal – megvalósulna. Igen gyakran ez mégsem következik be, s ilyenkor nevetségessé válunk. Isten teremtő szava ellenállhatatlanul alakítja ki elképzelése tárgyát. „Ő szólott, és meglett...” – mondja a 33. zsoltár. Az én életem ügyeiben is „szólj”, Uram!

Január 18. péntek

„És nevezte Isten mennyezetet égnek: és lett este és lett reggel második nap.” (1 Mózes 1,8)

A mai igénkben éppen arra figyelünk, ami a mondatból kimaradt. Az előző nap eredményét megszemlélve látta az Úr, hogy alkotása jó. Ma ez a megállapítás hiányzik. Miért? Mert úgy ért Isten a „munkaidő” végére, hogy nem fejezte be azt, amit elkezdett. A félbemaradt ügyek nem rosszak, de még nem is jók. Félkészek. A befejezésre kell, hogy ösztönözzenek.

Január 19. szombat

„És mondta Isten: gyűljenek egybe az ég alatt való vizek egy helyre, hogy tessenek meg a száraz. És úgy lett.” (1 Mózes 1,9)

Van valami izgalmas vagy ünnepélyes abban, ahogy a hullámozó felszín alól valami nem várt, az eddig ismerthez viszonyítva szilárdabb és stabilabb anyag előbukkan. Ebben a pillanatban még a nevét sem tudjuk, de az világos, hogy a „megszokotthoz” képest más, mégis értékes és ugyanúgy a teremtés eredménye. Micsoda meglepetések várnak még ránk!

Január 20. vasárnap

„És nevezte Isten a szárazat földnek, az egybegyűlt vizeket pedig tengernek nevezte. És látta Isten, hogy jó.” (1 Mózes 1,10)

Az előzőnapon (ez sem került el a figyelmünket) a Teremtő csak a boltozat feletti vizeknek adott nevet. Mi az, ami „alant” terül el? Nem határozható meg egyetlen átfogó kifejezéssel. Más teremtmények természetes közege lesz a tenger és másoké a szárazföld. Mindkét valóságnak meg kell tanulnia tisztelni a másik hazáját.

Január 21. hétfő

„Azután mondta Isten: hajtson a föld gyenge fűvet, maghozó fűvet, gyümölcsfát, amely gyümölcsöt hozzon az ő neme szerint...” (1 Mózes 1,11)

Jelentősek a különbségek nemcsak a fűvek és a fák között (noha egy napon bújtak elő a földből), hanem az indulásuk pillanatában szinte összetéveszthető pázsitok és gabonafélék tekintetében is. Mindegyik helyét „a maga neme” szerint határozta meg Teremtőjük. Ugyanazon a napon, ugyanabban a kategóriában mégis egyedi értékes teremtmények. Ami mégis közös, hogy a fűszál és a diófa ugyanúgy hirdeti az alkotó nagyságát.

Január 22. kedd

„Amelyben legyen néki magva e földön. És úgy lett.” (1 Mózes 1,12)

Az élvezhető gyümölcsről ismerhető meg a jó fa. A világ éhesen („sóvárogva”) várja a jó gyümölcsöket, melyek nemcsak felüdítenek és táplálnak, hanem az elfogyasztásuk által történő megsemmisülésük ellenére, a teremtés óta magukban rejtik az egyre szélesebb körű elterjedést és továbbélést ígérő magvaikat is.

Január 23. szerda

„Hajtott tehát a föld gyenge fűvet, maghozó fűvet az ő neme szerint, és gyümölcsstermő fát, amelynek gyümölcsében mag van az ő neme szerint. És látta Isten, hogy jó, és lett este és lett reggel harmadik nap.” (1 Mózes 1,12-13)

Nem az elvetett magot „hozta helyzetbe” a jó föld „és termett az harminc, hatvan vagy százannyit”, hanem mindenek előtt létezett a teremtő akarat, mely elrendelte, hogy létezzék a „gyümölcs” a „vetés és aratás” fogalma, az orca verejtékével végzett vagy éppenséggel sírva kitusakodott munka értelme. Csak azután jelentek meg a magok.

Január 24. csütörtök

„És mondta Isten, legyenek világító testek az ég mennyezetén, hogy elválasszák a nappalt az éjszakától...” (1 Mózes 1,14)

Nem egy erőteljes sötét vonal, hanem a világitó testek az eszközei a sötétség és a világosság közötti különbség meghatározásának. Sőt, ez az elsődleges feladatuk. Mert mindennél fontosabb lesz majd a világ egész története folyamán, hogy ezen a döntően fontos területen „világosan” lássunk, és képesek legyünk a sötétség és a világosság cselekedeteit megkülönböztetni.

Január 25. péntek

„...és legyenek jelek, és meghatározói ünnepeknek, napoknak és esztendőknék. És legyenek világitókul az ég mennyezetén, hogy világitanak a földre. És úgy lett. Teremtette tehát Isten a két nagy világitó testet: nagyobbik világitótestet, hogy uralkodjék nappal, és a kisebbik világitótestet, hogy uralkodjék éjjel; és a csillagokat...És lett este és lett reggel negyedik nap.” (1 Mózés 1,15-16.20)

A világitó testek második legfontosabb szerepe a robotos hétköznapi és az önfeledt ünnepek közötti különbségtételben való nélkülözhetetlen segítség, és csak harmadsorban a fizika, a materiális fénytán fogalmaiban való gyakorlati megvalósulás. Isten látta úgy, hogy ez így jó.

Január 26. szombat

„És mondta Isten: pezsdüljenek a vizek, élő állatok nyüzsgésétől; és madarak repdessenek a föld felett az ég mennyezetének színén. És teremtette Isten a nagy vízi állatokat, és mindazokat a csúszómászó állatokat, amelyek nyüzsgenek a vizekben az ő nemük szerint. És mindenféle szárnyas repdesőt az ő neme szerint. És látta Isten, hogy jó. (1 Mózés 1,20-21)

Az eddigi élőlények nemcsak a víztől elválasztott földből bújtak elő, hanem avval elszakíthatatlan életközösségben maradtak. Most az Úr megalkotta azok élettani csoportját, melyek képesek helyzetük károsodás nélküli változtatására, sőt, a földtől való elrugaszkodásra is. Milyen különbözőek! Mégis, Isten szemében valamennyien jók.

Január 27. vasárnap

„És megáldotta azokat Isten mondván, szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a tenger vizeit; a madár is sokasodjék a földön. És lett este és lett reggel ötödik nap.” (Mózés 1,22-23)

Az isteni áldásnál nincs felemelőbb dolog e földön. Ne feledjük azonban, hogy először nem az emberrel összefüggésben, hanem a biológiai létra

egy alacsonyabb fokán jelent meg. A mennyei jóakarát félreérthetetlen jele pedig nem az egynek kiemelésében és megőrzésében, hanem a minél szélesebb körű elszaporodásban mutatkozott meg. Tisztelettel és a szeretet szolgálatkészségével tartozunk azoknak, akik előttünk kóstolták meg a Teremtő jóakarát!

Január 28. hétfő

„Aztán mondta Isten hozzon a föld élő állatokat nemük szerint: barmokat, csúszómászó állatokat. És úgy lett.” (1 Mózés 1,24)

A föld „hajtott” növényeket, és ugyanígy a föld „hozta” az élő állatokat is. Játékos gyermeki kedvünk hajdan előhozott a földből (homokból, agyagból, sárból) mindenféle ismert formát, de ezek csak a fantázia világában elevenedtek meg. Az isteni akarat élővé tette az élettelen anyagot, és pedig a fajták és formák hihetetlen sokféleségben. Az Úr teremtett világában nincsenek rút vagy felesleges, elpusztítandó egyedek, de kiegészítésre vagy korrekcióra sincs szükség. Csak gondozásra, őrzésre, vagyis szolgálatra.

Január 29. kedd

„És mondta Isten teremtsünk embert.” (1 Mózés 1,26)

A növények és az állatok megteremtésekor hangsúly esett a „nemük szerint” fontos részletkérdésre is. Az embernél ez a kitétel nem szerepel. Nincsenek különféle emberi fajok. Csak ember van. Ezen az „egyeden” belül nem léteznek biológiai vagy egyéb lépcsőfokok, legfeljebb áldott sokféleség az egységben.

Január 30. szerda

„A mi képünkre és hasonlatosságunkra...teremtette tehát Isten az embert az ő képére, Isten képére teremtette őt: férfivá és asszonnyá teremtette őket. És megáldotta Isten őket, és mondta nekik Isten: szaporodjatok és sokasodjatok...” (1 Mózés 1,26.27.28)

Az ember megszületése körüli mondatokban nemcsak a kizárólag Isten számára fenntartott „teremteni” ige, hanem az ember által is használható „csinálni” kifejezés ugyancsak felbukkan a héber szövegben. Vagyis a Teremtő megalkotta az elvárásainak megfelelő („képére és hasonlatosságára”) östípust, de az az emberen (és embertársain) is múlik, hogy ember „faragódik”-e belőlünk.

Január 31. csütörtök

„...és uralkodjatok...a földön...és látta Isten, hogy minden, amit teremtett, íme igen jó, és lett este és lett reggel hatodik nap.” (1 Mózes 1,28.31)

Az ember nem feladat és cél nélküli dekoráció vagy haszonélvezője a földi valóságnak. Hasonlóan a naphoz és a holdhoz arra teremtett, hogy a maga

befolyási övezetében „uralkodjék”, azaz tartsa kézben Isten akaratának megfelelően a rábízottakat. Az embernek önmaga felett, és pedig hatásköre túllépésének kísértése dolgában is uralkodnia kell, hogy a Teremtő által megszabott csodálatos hivatását Isten dicsőségét visszatükrözve betölthesse.

-ig

**„A te kezeid teremtettek és erősítettek meg engem;
oktass, hogy megtanuljam parancsolataidat.”
Zsoltárok 119,73**

2013. Polgárok Európai Éve

„Nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük.” Zsidó 13,14

2013. JANUÁR

Január hónap igéje: „Megismerteted velem az élet útját, teljes öröm van tenálad, örökké tart a gyönyörűség jobboldon.” Zsoltárok 16,11

Istentiszteletek		Bibliaórák	
	Igehely		Tóra-olvasás rendje
Január 1. Újév	1 Mózes 28,10– 22a Lukács 2,21 Galata 3,23– 29	/	/
Január 6. Vízkereszt ünnepe	Máté 4,12– 17 Ézsaiás 60,1– 6 Efézus 3,2– 6	Első hét	Zsidókhöz írt levél 2,9-11 Isten Fia szenvedések által lett tökéletessé
Január 13. Vízkereszt után 1. vasárnap	János 7,14– 18 Róma 12,1– 5 Ézsaiás 42,1– 9	Második hét	Zsidókhöz írt levél 2,12-18 Isten Fia, aki mindenben hasonlónak lett hozzánk
Január 20. Vízkereszt után utolsó vasárnap	János 12,36– 43 2 Péter 1,16– 21 2 Mózes 3,1– 14	Harmadik hét	Zsidókhöz írt levél 3,1-6 Mózes és Jézus – Isten háza építői
Január 27. Hetvened vasárnap	1 Korinthus 3,1– 8 Máté 20,1– 16 Jeremiás 9,22– 23	Negyedik hét	Zsidókhöz írt levél 3,7-19 Izrael népe és Krisztus népe a pusztában

ÉLET ÉS BÖLCSESSÉG

Ez is teremtés...

Ajándékok, amelyek nem kerülnek pénzbe

Egy jó szót szólni.
Egy beteget felvidítani.
Valakinek kezét nyújtani.
Megdicsérni az ételt.
Nem feledkezni meg a közelgő születésnapról.
Óvatosan csukni be az ajtót.
Apróságoknak örülni.
Mindenért hálásnak lenni.
Jó tanácsot adni.
Egy levél megírásával örömet szerezni.

Az apró tűszúrásokon nem évődni.
Jogos panaszt nem melegíteni fel újra.
Nem tenni szóvá, ha a másik hibázott.
Nem fogni fel elutasításokként, ha háttérbe szorulunk.
Levert hangulatot nem venni komolyan.
Nem megsértődni egy félresikerült szó miatt.
Megtalálni az elismerő, dicsérő szót a jóra.
Az együttérzés szavát a megalázottnak, egy tréfás szót a gyermeknek.

Meleg kézzel vigasztalni a szomorút.
Becsületesen elismerni az elkövetett helytelenséget.
Örülni a holnapi napnak.
Bizonyos dolgokra aludni egyet.
Mindenre rászánnia kellő időt és gondot.
És mindenben szeretettel lenni.
(*A jáki templom faláról*)

BIZONYSÁGTÉTEL

Az engedelmesség ereje

A történetem majdnem húszéves, de felejthetetlen, mivel akkor hallottam az Úr hangját és engedelmeskedtem neki.

Látogatóban voltam a testvéreméknél, amikor még a Lovag utcában laktak, és nem messze a házuktól működött egy drogosokat segítő egészségügyi állomás. Mikor elindultam haza, figyelmeztettek, hogy legyek óvatos, mert ez a helyzet. Nem messze parkoltam, és elhatároztam, hogy gyorsan lelépek. Kicsit ijedten láttam, hogy „gyanúsán” viselkedő fiatalok vették körül a kis Polskimat: Mikor jeleztem, hogy szeretnék beszállni volt, aki mókásan meghajolt az ajtó felé. Nem inzultáltak ugyan, de sokan voltak, és alig vártam, hogy elindulhassak.

Ám ekkor szólt hozzám az Úr, hogy maradjak, így kiszálltam, és elkezdtem velük beszélgetni. Az Úrról, a Bibliáról (remélem, hogy Isten szeretetéről is!) Sajnos nem emlékszem mindenre pontosan, de arra igen, hogy megkérdeztem őket: szeretnének-e velem imádkozni? Azt felelték, hogy igen. És akkor körbeálltunk az utcán, megfoglunk egymás kezét, aki cigizett az eldobta, így mentünk az Úr elé.

Nem tudom, hogy bennük mit cselekedett az Úr, de biztos vagyok abban, hogy nem csak számomra felejthetetlen és tanulságos ez a történet.

A félelmem teljesen elmúlt. Istennek oly csodálatos útjai vannak, amiket öröm megismerni. Nagyon fontos dolog az Úrnak való engedelmesség. Ő olyan szelíden szól, és mi gyakran valami egészen mást szeretnénk csinálni. De amikor engedelmeskedünk Neki, azt megáldja és így születnek a csodás élmények. A szeretet elűzi a félelmet!

Papp Márta

AJÁNLO

FILM

A király beszéde

(The King's Speech)

Angol-amerikai-ausztrál történelmi filmdráma, 2010,
119 perc

Rendező: Tom Hooper

Szereplők: Guy Pearce, Colin Firth, Helena Bonham-Carter, Geoffrey Rush

Apja, V. György halála, és bátyja, VIII. Eduárd (Guy Pearce) lemondása után, Bertie (Colin Firth) vonakodva foglalja el a trónt. Különös probléma sújtja őt: dadog, úgyhogy retteg a nyilvános szereplésektől. Ezért felesége, Elizabeth (Helena Bonham-Carter) megszervez egy találkozót a külön beszédterapeutával, az ausztrál Lionel Logue-al (Geoffrey Rush), akitől segítséget remél. A zűrös kezdés után VI. György és Logue szokatlan terápiába fognak, melynek eredményeképp a király olyan rádióbeszédet tart, mely bátorítja és egyesíti a briteket a második világháború zavaros időszakában.

KÖNYV

Ljudmila Ulickaja: Daniel Stein, tolmács

Fordította: Morcsányi Géza

„Van egy ősrégi midrás, a Vájikrá Rábbá, a harmadik században íródott, de a szájhagyomány mindig előbb van, mint az írásos forma. [...] abban van néhány szó, amelyek engem a lelkem legmélyéig megérintettek, és amelyek nekem sokkal igazabbnak tünnek, mint az egyház összes dogmája. Például: a fogantatáshoz három összetevő kell – a férfi, a nő és a Szentlélek. A „ruách” szó áll ott. Csak Szentléleknek lehet fordítani. Ily módon Ő vesz részt minden fogantatásban, sőt a fogantatás után is Ő gyámolítja tovább a nőt és magzatát. Az állatok négy lábon járnak, és az állati magzat sokkal stabilabban helyezkedik el, mint az emberi magzat a nő hasában, aki két lábon jár; és gyermekét a vetélés veszélye fenyegeti. Minden gyermeket Istennek kell tartani, egészen a születés pillanatáig. És hogy a gyerek ne féljen a sötét anyaméhben, Isten fényt bocsát oda. És ez azt mutatja, hogy a zsidók már Szűz Mária és Jézus megszületése előtt tudták, hogy minden nő Isten segítségével fogan meg.”

Keresztények, zsidók, arabok, hívők és hitetlenek, boldogtalanok és megszállottak – Ulickaja kimeríthetetlennek tűnő fantáziával és emberismerettel népesíti be regényében a Daniel Steint körülvevő világot a huszadik század második felének történelmi forgatagában és hétköznapjaiban. Ulickaja lebilincselően mesél, a mese azonban nem fedi el a nyugtalanító kérdéseket sem. És az író válasza mindig egy hős sorsa: ezúttal Daniel testvéré, aki tolmácsként „nyelveken szól”, emberként fáradhatatlanul keresi és meg is találja a fényt – önmagában is, a világban is.

KKS

TEREMTŐ IGÉK

„Te vagy egyedül az Úr! Te teremtetted az eget, az egeknek egeit és minden seregüket, a földet és mindent, ami rajta van, a tengereket minden bennük valókkal együtt; és te adsz életet mindnyájuknak, és az égnek serege előtted borul le.” *Nehémiás 9,6*

„Az Istennek lelke teremtett engem, és a Mindenhatónak lehellelte adott nékem életet.” *Jób 33,4*

„Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiek elmúltak, ímé, újjá lett minden.” *2 Kor 5,17*

KIK VAGYUNK?

A metodista mozgalom története

Kezdetek

Anglia a XVIII. század elején

Anglia életében különös, ellentmondásokkal teli időszak volt ez a század. Az 1689-es forradalom eredményeként Anglia polgári alkotmányos állammá vált. A modern demokráciáktól még távol állt ugyan, de az egyéni szabadságnak olyan fokát teremtette meg, amely Európa sok felvilágosult gondolkodójában irigységet keltett. A forradalom létrehozta a lelkiismereti szabadság alapvető feltételeit. Megnyirbálták a korona hatalmát, olyan parlamentáris rendszert fejlesztettek ki, amelyet az európai kontinens megfigyelői irigykedve bámultak. Szabadon beszélhettek, senkit sem lehetett önkényesen börtönbe vetni vagy megkínozni. A politikai szabadság megnyitotta a gazdasági fejlődés előtt is az utat. Az angol úthálózat, a javuló közlekedés, a gépek elterjedése egy jobb kor születését ígérték.

A modern politikai intézmények, polgárosodás, az anyagi jólét növekedésének félreismerhetetlen jelei mellett az irigyelt Anglia életének ugyanakkor voltak árnyoldalai is. A városokba özönlő nincstelenek kiszakadva a biztonságot nyújtó hagyományos közösségekből a bűnözés, a szegénység, a járványok áldozataivá váltak.

Az ország egyre növekvő kereskedelmében alapvető tényező volt a rabszolga-kereskedelem. Felvirágoztatását minden kormány politikájának fő feladatává tette. A rabszolgákkal zsúfolt tengeri hajókkal párhuzamosan érkeztek a gyermekekkel megrakott folyami hajók. A gyermekszállítmányokat a londoni és más nagyvárosi egyházi felügyelők küldték, hogy a nagy textilgyárakat olcsó munkaerővel lássák el. Közgazdasági elméleteket dolgoztak ki, hogy a nemzetet meggyőzzék a rabszolga-kereskedelem és a gyermekmunka szükségességéről, azt állítva, hogy ezek nélkül a gazdaság összeomlana.

A szolidaritás hiánya kétségtelenül a korszak jellemzője volt, mert a többség nyomorúsága árán élhetett a kisebbség békés, kulturált életet.

A metodista mozgalomnak nem kis szerepe volt abban, hogy a szolidaritás gondolata megjelent a köztudatban,

hogy az elesettekről való gondoskodás intézményes formát öltött, s a jóléti társadalmak életének többé-kevésbé magától értetődő elemévé vált.

A XVIII. századi Anglia lesújtó erkölcsi állapotához az államegyházi rangot élvező anglikán egyház is nagyban hozzájárult: a parókiájuktól távol élő, az egyházközszégből csak hasznot húzni igyekvő lelkészek aláásták az egyház tekintélyét. A felvilágosodás tanainak terjedése kikezdte a keresztény tanításokat, egyre inkább hódított a racionalizmus, a vallás iránti közömbösség.

„Szent klub”

Lelkeszi pályára készült az a néhány oxfordi teológushallgató is, akik az egyetemen uralkodó erkölcsi, szellemi állapotokból kiábrándulva mélyebb lelki életre vágyva vallásos klubot hoztak létre. John és Charles Wesley barátaikkal együtt heti rendszerességgel tanulmányozták a Bibliát, és bűnvalló lelki közösségben igyekeztek az Isten előtt megfelelő életet élni.

Fáradhatatlanul látogatták a város szegényeit, a börtönben sínylődőket. Ezt a vallásos buzgalmukat társaik különböző gúnynevekkel illették, közülük való a metodista elnevezés („módszereskedők”) – utalva az alkalmak rendszeres voltára.

Végül megtartották a korábbi „metodista” gúnynevet, tekintettel arra, hogy a görög eredetű metodista szó egyik alapjelentése: „úton lenni” – kifejezte a mozgalom, majd egyház által képviselt lelkiség lényegét. Ezek az évek folyamatos lelki viharok közepette teltek mindannyiuk számára.

Amerikai missziós útvjáról hazafelé a hajóúton ismerte meg John Wesley Peter Böhlert, a morva testvérek lelkészét. A vele való hosszú beszélgetések, majd a közösség rendszeres látogatása Londonban hozzásegítette, hogy kérdéseire választ találjon. A német pietizmus hatása, a herrnhuti testvérgyülekezet mély, bensőséges vallásosságával döntő befolyást gyakorolt Wesley lelki fejlődésére, így közvetve a metodista mozgalom alakulására is. A lelkésszé szentelt John és Charles Wesley, George Withefield és társaik prédikációi tömegeket vonzottak.

tak. Az evangéliumot a legszegényebbek között is hirdették, küzdöttek az alkoholizmus, a rabszolgotartás ellen. Az ipari forradalom okozta nyomorúságra az együttérzés, a cselekvő szeretet volt a válaszuk, s ezzel a társadalom forradalmi átalakulását idézték elő. A bűnbánatról és bűnbocsánatról és az üdvösségről szóló prédikációikkal felforgatták az anglikán egyház életét, de szándékukkal ellentétben nem az egyház megújulását indították el, hanem a metodisták és az őket követők üldözését. Wesley egyre több helyzetben kényszerült arra, hogy szembeforduljon az egyházzal, amellyel azonosulni akart. Bár a metodisták

az egyház hűséges fiai voltak, teológiai tanításával, az egyházrenddel nem fordultak szembe, az egyház vezetői eltiltották őket a szentségek kiszolgáltatásától, sok helyen a templomokban való prédikálástól is. Ez a körülmény, s az országban tapasztalt lelki éhség indította arra John Wesley-t, hogy szabad ég alatt prédikáljon, majd lelkészeket szenteljen és ruházzon fel a szentségek kiszolgáltatásának jogával. Az anglikán egyház megújítására 1738-ban indított mozgalom alapítói szándéka ellenére egy önálló egyház megalakulásához vezetett.

(Folytatjuk)

ANNO

Apróságok Wesley életéből

1. A zivatarban. Erős fájdalommal utazott Wesley 1747-ben Anglia északi részére. A Beldock-mezőn a szél oly erővel csapkodta a jégesőt az arcukba, hogy nem láthattak és alig lélegezhettek. Este Wesley ájtatos hallgatókhoz beszélt.

A következő napon ismét korán reggel felkerekedett, de alig tudott a nagy havon keresztül jutni. A vihar mind erősebben tombolt, míg végre olyan erős lett, hogy a lovat és lovast eldöntötte. „Dacára ennek tovább lovagoltunk” írja Wesley naplójában, „egy kis pihenő után és csakhamar nyílt mezőre jutottunk. A zivatar még hevesebbé lett, mint előbb; az eső csak úgy zuhogott és hozzá oly hideg volt, hogy ruháink azonnal megfagytak. Így alig maradt már erőnk, amikor Stiltonban megérkeztünk. Azonban alig javult meg egy kissé az időjárás folytattuk utunkat; de a hóban csaknem elpusztultunk. A következő napon így szólítottak meg minket: „Uraim, ma nem utazhatnak, mert a hó oly nagy mennyiségben esett, hogy az összes utakat betakarja.” – Én ezt válaszoltam: „Legalább húsz mérföldnyire juthatunk előre, ha lovainkat vezetjük.” Így folytattuk utunkat Isten nevében. Az északi szél jeges fuvallata egész csontunkig hatolt. Az úton oly nagy hó tömegek feküdtek, hogy lovagolni nem volt lehetséges. Öt óra után végre elértük Newarkot. Oly heves fogfájásom volt, hogy szájamat kinyitni sem tudtam.” Néhány nap múlva Wesley lanchlandra érkezett, hol az ólombányák munkásainak prédikált. A temetőben nagy gyülekezet sereglett egybe. Az ima alatt mindnyájan letérdeltek. „Az emberek az Igét”

jelentí Wesley, „oly komolysággal és áhítattal hallgatták meg, hogy bízom Istenben, miszerint Ő e vad pusztaságot virányos mezőkre változtatja”.

2. Fáradhatatlan buzgalma a hitmunkában. Egyszer Wesley áprilisban Burnhambe utazott, hogy ott prédikáljon. „Miután még nem voltam elég erős” mondja ő, „azt hittem, hogy nem leszek képes harmadszor is prédikálni, amint azt legtöbbször cselekedni szoktam. Amikor azonban telt házat láttam magam előtt, nem tehettem mást, mint nekik Isten igéjét hirdetni. Minél jobban kihasználom erőmet, annál többet kapok. Ha néha az első prédikációm alatt nagyon fáradt vagyok, akkor gyakran a negyedik prédikáció után minden fáradtság elmúlt.”

3. Ki által tértél meg? Egy napon Wesley János az utcán ment, amikor az árokból egy részeges ember így kiáltott utána: „Wesley úr, nem ismer engem?” Wesley úr azt felelte neki, hogy nem emlékszik rá, hogy valaha látta volna. „Oh, Wesley úr,” viszonzá a részeg ember, „hiszen Kegyed térített meg engem!” – „Igen, látom” mondá Wesley „hogy én térítettem meg; ha az Úr Jézus térítette volna meg, úgy most nem feküdne részegen a sárban.”

(Forrás: Békeharang, V. évfolyam, 1914. szeptember hó 1., 17. szám és VI. évfolyam, 1915. március hó 15. 6. szám. Szándékosan hagytuk meg az eredeti írásmódot, szóhasználatot. A Szerk.)

KALENDÁRIUM – JANUÁR

(Folytatás a 2. oldalról.)

Január 23. – 190 esztendeje született Madách Imre
Sztregovai és kiskelecsényi Madách Imre (Alsósztre-
gova, 1823. január 20. – Alsósztre-gova, 1864. október
5.) magyar költő, író, ügyvéd, politikus, a Kisfaludy
Társaság rendes és a Magyar Tudományos Akadémia
levelező tagja.

*„Igaz, igaz, de mindegy, bármi hitvány
Volt eszmém, akkor mégis lelkesített,
Emelt és így nagy és szent eszme volt.
Mindegy, kereszt vagy tudomány, szabadság
Vagy nagyravágy formájában hatott-e,
Előre vitte az emberemet.
(Az ember tragédiája, XIII. szín)*

Január 25-26. – Tu bi Svát, a fák újéve

A természet szeretete már Mózes korában is fontos volt a zsidó nép számára, a gyümölcsfák védelme pedig különösképpen. Ezt igazolja az, hogy a gyümölcsöt termő fákat még háború idején sem volt szabad kivágni. Ennek egyik megnyilvánulása ez az ünnep is. Az ókori Izrael törvényei a mezőgazdasági szolgáltatások miatt írták elő a fák újévének megtartását, a törvények a mai zsidóságra is érvényesek, az ünnepet napjainkban is megtartják. Így minden fának ez a születésnapja. Izraelben a fák termését nem szabad megenni az első három évben, a negyedik évi termést pedig fel kell vinni Jeruzsálembe, hogy elárasszák vele az utcákat.

Január 27. – Nemzetközi Holokauszt Emléknep

Az ENSZ Közgyűlése 2005-ben január 27-ét a Holokauszt Nemzetközi Emléknepjévé nyilvánította. 1945-ben ezen a napon szabadult fel Auschwitz-Birkenau, a legnagyobb és leghírhedtebb náci haláltábor. Az egyhangúlag elfogadott határozat hangsúlyozta, hogy a tagállamok kötelessége megemlékezni a közel hatmillió, többségében zsidósága miatt üldözött és meggyilkolt áldozatról, és oktatási programokat indítani annak elősegítésére, hogy az ehhez hasonló népiirtás többé ne ismétlődhessen meg. A határozat emellett elutasította a holokauszttagadást, és általánosságban is elítélte a vallási vagy etnikai diszkriminációt és erőszakot.

Január 30. – 35 esztendővel ezelőtt hunyt el Nagy László költő

Nagy László (Felsőiskáz, 1925. július 17. – Budapest, 1978. január 30.) Kossuth-díjas magyar költő, műfordító.
(Összeállította: KZ)

**Nagy László
Adjon az Isten**

*Adjon az Isten
szerencsét,
szerelmet, forró
kemencét,
üres vékamba
gabonát,
árva kezembe
parolát,
lámpámba lángot,
ne keljen
korán az ágyra hevernem,
kérdésre választ
ő küldjön,
hogy hitem széjjel
ne düljön,
adjon az Isten
fényeket,
temető helyett
életet -
nekem a kérés
nagy szégyen,
adjon úgyis, ha
nem kérem.*

A MET januári évfordulói:

– **23 esztendeje**, 1990. január 9-én felszentelik Békásmegyeren a *Madzsar József utcai pincekápolnát*.

– **21 esztendeje**, 1992 januárjában *Bruce L. Kline* a *Free Methodist Church (Szabadmetodista Egyház)* igazgatójának és feleségének, *Kneldrihnek (Kay)* első látogatása Magyarországon. Segítséget nyújtanak a Főiskola megszervezésében.

– **16 esztendeje**, 1997. január 1-jével beindul fogászati rendelésünk.

– **15 esztendeje**, 1998. január 1. – Kiemelkedően közhasznú szervezetté minősül az *Olta-lom Karitatív Egyesület*.

ÉVFORDULÓ

190 esztendeje született Petőfi Sándor

Az idei új esztendő első napja kerek Petőfi-évfordulót jelent: e nagy költőnk százkilencven éve született.

A magyar irodalom legnagyobb alakja, *Petőfi Sándor* emléke előtt érdemes fejet hajtanunk, a verseit összefoglaló köteteket leporolnunk, és ennek a kivételesen tehetséges, igen-igen fiatalon példás műveket ránk hagyó poétának az életútján elgondolkoznunk.

Petőfi nem volt úgynevezett vallásos költő, de azért volt hite és emberszeretete. Ha néha el is fogták kételyek, csakhamar ismét megnyugodott, mert az Isten fogalmával az igazságosság és célszerűség fogalmát is egyesülve látta. Keserves vándorlásai, csalódásai közben is rádöbbenhetett, hogy valaki örökdik felette; hogy az emberi sors irányítója nem lehet vak véletlen még akkor sem, ha a valóság megdöbbentő és elkeserítő. Nemcsak azt ismerte el, hogy Isten jelöli ki az ember hivatását, hanem azt is, hogy tőle függ a történelem alakulása.

Petőfi az olvasás és írás első leckéit Félegyházán, a katolikus iskolában kapta, alig ötévesen, majd fél év múlva a kecskeméti evangélikus iskolába került, aztán tovább Sárszentlőrincre, Pestre, Aszódra, Szabadszállásra, végül Pápara, amely életének, költővé válásának, és nem utolsó sorban Petrovicsból Petőfivé válásának meghatározó helyszíne lett.

Szabadszállás a középiskolai felkészülés időszakát jelentette számára. Első meghatározó olvasmányélményei a bibliai történetek voltak, de ekkor kezdte beleásni magát a költészetbe; ekkor ismerte meg Berzsenyi Dániel költői nyelvét. A nagy távolság, Pest már jelentős ugródeszka volt a gyermek Petőfinek. Ezt a környezetet azonban nem szerette; viszont meggyőződhetett piarista szerzetestanárainak haladó gondolkodásáról. Alig tizenhárom éves, amikor Aszódra ment. Derűsebb, kiegyensúlyozottabb lett ott. Itt született az első költemény, melyet Koren István aszódi tanárának írt „*Búcsúzás*” címmel, melyet a tanár úr őrizett meg az utókornak.

1838. augusztus végén már a Selmecbányai Líceum kapuját lépte át. Keserves időszak következett, a fél-

Petőfi Sándor

évi vizsgák rosszul sikerültek; megbukott. S ekkor érte súlyos csapás a családot: az eladósodás. Ő pedig fehér vászontarisznyával a nyakában, hóviharban nekivágott az országnak. Igazából nem tudta mi akar lenni. Kivételes szerepet érzett magában, de konkrétuma nem volt: színész, vagy tán komolyan-komolytalanul egyházi (?): „... *betértem tehát egy-pár katolikus plébánoshoz, s hogy némi pénzsegélyt csikarjak ki tőlük, azzal ámitottam őket, hogy a váci püspökhöz megyek, s ott a katolikus vallásra akarok áttérni, mert a lutheránusokat gyűlölöm...*” Megtagadva lutheránus hitét, ingerülten jelentette ki: „*Nem akarom, hogy csak a vallásom miatt is talán tótnak tartsanak...*”

A költő abból a társadalmi rétegből származott, melynek primitív vallásosságát a felvilágosodás és indifferentizmus egyáltalán nem érintette. Anyjától örökölnie kellett valamit a szlovákság misztikus hajlamaiból. Egy annyira nyílt lírai természet, mint *Petőfi*, lehetetlen, hogy ne lett volna fogékony a „*halhatatlanság intimációi*” iránt. „*Embert szeretünk és Istent imádtunk.*” – írta. És egy ember, aki annyira csordultig tele volt szívvel, emberi jósággal és a tisztaság kultuszával, feltétlenül meg kellett, hogy érezze a transzcendenset az erkölcs és humánus belső útmutatásaiban.

Nem volt vallásos a szó általános értelmében. Vallási energiáit transzponálta valami másra, vagyis a maga módján volt vallásos. Azt az áhítatot, rajongást, önfeláldozási vágyat, amit a hívő Isten lábához helyez, ő a szabadságnak szentelte. Amint a hívő lélek mindent vallásán keresztül él meg, és vallásának értékrendszeréhez mér, hasonlóképpen Petőfi a világot a szabadság jegyében élte át.

Petőfi ismerte a Bibliát, és alkalmazta is költészetében. Költői képrendszerének kialakulására színező hatással lehetett. Verseiből kitűnik, hogy ismerte, forgatta. A Biblia hatására mutatott az, hogy az általa használt „*képek*” közül a legtöbb Ószövetségi, mégpedig Mózes és a „*Birákné könyvéből*” való, az Újszövetségből pedig Jézus személye és a Golgota szomorúsága indította meg.

Egy-két „kép” ezekből:

„Röpül az úti por...” - című versében Szendrey Júli-
 áért vívott harcát az első emberpár sorsához hasonlí-
 totta: „Elűztek tőled, szép paradicsomkertem, de nem
 angyal, aki ott őrt áll előtted.” Az örök embergyilkolás
 ösztönét Káin és Ábel sorsával példázta, a csillagokat
 egy keserű téli éjszakán „Ábelszivek fölfeccsent véré-
 nek” látta.

Azután Noé, Mózes, Józsué, Illés, Sámson alakja lett
 nála egy-egy hordozójává. Sokat csalódott édesanyjá-
 ról írta: „Kiküldözéd, mint galambját Nőé, a reménye-
 ket; de teljesülés zöld ágával meg egy sem érkezett.”

„A vesztett csaták, csufos futások!”-ban Izrael kivonu-
 lását festette és fordította szabatos párhuzammal át a
 magyarság sorsára, buzdításul kitartásra, és ugyanez a
 kép elevenedik meg „A XIX. század költői”-ben.

„Pilatusaihoz”, a kiskunokhoz intézett levelében bibli-
 ai példával hányta szemükre kislelkűségüket: „A zsidók
 hajdan Mózes idejében az isten helyett egy aranyborjut
 imádtak, de ti még lejjebb sülyedtetek - ti egy ólomsza-
 marat imádtatok.”

Az Újszövetségből a kereszthalált halt Jézus alakja, a
 keresztfá szimbóluma lépett be költészetébe, mint a
 legnagyobb fájdalmak hasonlata.

„A hóhér kötelének” hőse szintén hasonló képet fest:
 „...lelkem kinszenvedett, keresztre húzta a fájdalom, és
 lett körülötte sötétségnek sötétsége, mint Golgotán, mi-
 kor az isten fia feszítettet meg...”

Az 1848-as februári francia forradalomkor Lajos Fülöp
 elkergetését Krisztus kufárok Jeruzsálem templomá-
 ból való kikergetésével hasonlította. A szabadszállási-
 akhoz írt nyilatkozatában Krisztus megbocsátó igéjét
 vette szájára: „...ti ellenséges kezet emeltetek rám,
 én baráti kezet nyújtok tinetek; követem a szentirást,
 mely azt mondja: a ki kövel hajít utánad, hajíts te vis-
 sza kenyeret...”

1848. június derekán volt a költő számára kudarcral
 végződött választás, mely nem múlt el nyomtalanul
 benne; csalódásai lényeges változásokat indítottak
 meg. Ezt vetített bele egyik legismertebb epikai köl-
 teményébe, az „Az apostol”-ba. Egy forradalmár életét
 dolgozta fel születése napjától haláláig, pontosabban
 kivégeztetéséig. A költő Szilveszter életének, sorsának
 egy-egy fordulataival, eszméivel pedig teljes mértékben
 azonosult. Művén keresztül a magát ámító népet kíván-
 ta felrázni aléltóságából.

Szilvesztert ugyanúgy megrugdalták, leköpködték,
 mint annak idején Jézust, s hasonlóképpen követelték
 halálát. Egy újabb bibliai szimbólum, a szőlő megje-
 lenítésével. Az Ószövetségben a szőlő, mint példázat,
 hasonlat vagy jelkép újra és újra felbukkan, s a próféták
 messiási szimbólummá tették. A szőlőtő, mint Jézus
 Krisztus és a keresztény hit szimbóluma, az evangé-
 liumi kezdetektől fogva (Jn 15,1-3) a vallásos művé-

szet főmotívuma. A szőlő, mint minden tavasszal ismét
 kihajtó fontosabb kultúrnövény, az újjászületés jelképe
 is. S ezt Petőfi jól tudta.

A végítélet is hangsúlyt kapott Petőfinél. „Az ítélet”-et
 Dániel könyvének pogány uralkodója, Nebukadnezár
 álma (Dán 2,1-49) ihlette az emberi történelem végki-
 menetelének „rettenetességéről”, a múlt és a jelen sö-
 tét, drámai ábrázolásáról. Petőfi elismerte, hogy Isten-
 től függ a történelem alakulása; sokszor elgondolko-
 dott azon, hogy mi értelme van a történelemnek, hogy
 „honnan jövénk, hová megyünk?”, hogy a világ „fog-e
 örökké állni, vagy egykor semmiségbe száll?”

Ezek foglalkoztatták igazán Petőfit. Megrettenhette a
 gondolat, hogy a jó és a gonosz küzdelme talán örökös,
 és abból végső szabadulás nem létezik; meglegyinthette
 a kétség, hogy „mivé lesz a föld?”, ha „megfagyasztják
 a jéghideg szívek”. A megváltás tervének lényege, a
 „kérdések kérdése”, a boldogságkeresés, végső igazság
 a „Világosságot!” - című költeményében is megjelent:
 Nem a világgal szemben kell elsősorban békében élni,
 hanem saját lelkiismeretünkkel – üzeni nekünk Petőfi.
 A költő viharos gyorsasággal száguldott végig az éle-
 ten, de ezen viharos gyorsaságú száguldás útján olyan
 sorokat hagyott hátra, amelyekben mély lélek van.
 Vegyük fel útjáról ezeket a sorokat, és tanuljunk tőle
 szelidséget, alázatot, hogy nyugodalmat találjunk lel-
 künknek!

Kerecsényi Zoltán

Felhasznált és ajánlott irodalom:

- Ilyés Gyula: *Petőfi Sándor. Szépirodalmi Könyvkiadó, Bp., 1967.*
 Kerecsényi Zoltán: *A bakadiák. Jókai Mór Városi Könyvtár, Pápa, 2007.*
 Kerecsényi Zoltán: „Fütyentek rád, zord világ!” *Jókai Mór Városi Könyvtár, Pápa, 2009.*
 Kerecsényi Zoltán: *Az ismeretlen Petőfi – A költő és a hit. Katekhón = 2009/1*
 Lukács István: *Közöny, ellenszenv, hit – Petőfi Sándor (1823-1849). Új Ember = 1974. augusztus 11. sz.*
 Oláh Gábor: *Petőfi képelete. A Franklin-Társulat kiadása, Bp., 1909.*
 Petőfi Sándor: *Az apostol. Ifjúsági Könyvkiadó, Bp., 1955.*
 Petőfi Sándor *prózai művei. Szépirodalmi Könyvkiadó, Bp., 1976.*
 Petőfi Sándor *összes költeményei. Lektűr Kiadó, Bp., 2004.*
 Rádai Eszter: *A két óriás nem szenvedhette egymást. = Élet és Irodalom. 47. évfolyam, 11. szám.*
 Szerb Antal: *Magyar irodalomtörténet. Magvető, Bp., 1982.*

RÍMELŐ

A Teremtés

1. Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet.
2. A föld pedig kietlen és pusztá volt, és sötétség volt a mélység színén, és az Isten Lelke lebegett a vizek felett.
3. És monda Isten: Legyen világosság: és lett világosság.
4. És látta Isten, hogy jó a világosság; és elválasztotta Isten a világosságot a sötétségtől.
5. És nevezte Isten a világosságot nappalnak, és a sötétséget nevezte éjszakának: és lett este és lett reggel, első nap.
6. És monda Isten: Legyen mennyezet a víz között, a mely elválassza a vizeket a vizektől.
7. Teremtette tehát Isten a mennyezetet, és elválasztotta a mennyezet alatt való vizeket, a mennyezet felett való vizektől. És úgy lett.
8. És nevezte Isten a mennyezetet égnek: és lett este, és lett reggel, második nap.
9. És monda Isten: Gyűljenek egybe az ég alatt való vizek egy helyre, hogy tessék meg a száraz. És úgy lett.
10. És nevezte Isten a szárazat földnek; az egybegyűlt vizeket pedig tengernek nevezte. És látta Isten, hogy jó.
11. Azután monda Isten: Hajtson a föld gyenge füvet, maghozó füvet, gyümölcsfát, a mely gyümölcsöt hozzon az ő neme szerint, a melyben legyen néki magva e földön. És úgy lett.
12. Hajtott tehát a föld gyenge füvet, maghozó füvet az ő neme szerint, és gyümölcstermő fát, a melynek gyümölcsében mag van az ő neme szerint. És látta Isten, hogy jó.
13. És lett este és lett reggel, harmadik nap.
14. És monda Isten: Legyenek világító testek az ég mennyezetén, hogy elválasszák a nappalt az éjszakától, és legyenek jelek, és meghatározói ünnepeknek, napoknak és esztendőknék.
15. És legyenek világítókul az ég mennyezetén, hogy világítsanak a földre. És úgy lett.
16. Teremtette tehát Isten a két nagy világító testet: a nagyobbik világító testet, hogy uralkodjék nappal és a kisebbik világító testet, hogy uralkodjék éjjel; és a csillagokat.
17. És helyezte Isten azokat az ég mennyezetére, hogy világítsanak a földre;

18. És hogy uralkodjanak a nappalon és az éjszakán, és elválasszák a világosságot a sötétségtől. És látta Isten, hogy jó.
19. És lett este és lett reggel, negyedik nap.
20. És monda Isten: Pezsdüljenek a vizek élő állatok nyüzsgésétől; és madarak repdessenek a föld felett, az ég mennyezetének színén.
21. És teremtette Isten a nagy vízi állatokat, és mindazokat a csúszó-mászó állatokat, a melyek nyüzsögnek a vizekben az ő nemük szerint, és mindenféle szárnyas repdesőt az ő neme szerint. És látta Isten, hogy jó.
22. És megáldotta azokat Isten, mondván: Szaporodjatok, és sokasodjatok, és töltsétek be a tenger vizeit; a madár is sokasodjék a földön.
23. És lett este és lett reggel, ötödik nap.
24. Azután monda az Isten: Hozzon a föld élő állatokat nemük szerint: barmokat, csúszó-mászó állatokat és szárazföldi vadakat nemük szerint. És úgy lett.
25. Teremtette tehát Isten a szárazföldi vadakat nemük szerint, a barmokat nemük szerint, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokat nemük szerint. És látta Isten, hogy jó.
26. És monda Isten: Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra; és uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, a barmokon, mind az egész földön, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.
27. Teremtette tehát az Isten az embert az ő képére, Isten képére teremtette őt: férfivá és asszonnyá teremtette őket.
28. És megáldotta Isten őket, és monda nekik Isten: Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet és hajtsátok birodalmatok alá; és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.
29. És monda Isten: Ímé néktek adok minden maghozó füvet az egész föld színén, és minden fát, a melyen maghozó gyümölcs van; az legyen néktek eledelül.
30. A föld minden vadainak pedig, és az ég minden madarainak, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatoknak, a melyekben élő lélek van, a zöld füveket adom eledelül. És úgy lett.
31. És látta Isten, hogy minden a mit teremtett, ímé igen jó. És lett este és lett reggel, hatodik nap.

I Mózes I